

Integrované řešení rozvoje ORP Svitavy

Krajský úřad Pardubického kraje

Oddělení regionálního rozvoje

květen 2026

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	METODICKÁ VÝCHODISKA A POUŽITÉ ANALYTICKÉ ZDROJE	7
3	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ÚZEMÍ	9
4	ANALÝZA VE VYBRANÝCH TÉMATECH	10
4.1	Obyvatelstvo.....	10
4.2	Bytový fond	13
4.3	Ekonomická struktura.....	13
4.4	Podnikatelská aktivita a nezaměstnanost	14
4.5	Dopravní dostupnost.....	17
4.6	Sociální problematika	19
4.7	Vzdělanostní struktura	21
4.8	Dostupnost služeb	21
4.9	Vodovody, kanalizace, životní prostředí.....	24
4.10	Cestovní ruch.....	24
5	ČERPÁNÍ EVROPSKÝCH FONDŮ.....	26
5.1	Integrovaný regionální operační program.....	28
5.2	Operační program Životní prostředí.....	34
5.3	Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.....	37
5.4	Program přeshraniční spolupráce Interreg V-A ČR-PL	40
5.5	Shrnutí	41
6	DALŠÍ OBLASTI HODNOCENÍ	42
7	SWOT ANALÝZA	43
8	NÁVRHOVÁ ČÁST ORP SVITAVY	45
8.1	Strategické cíle regionu	46
8.2	Rozvojové priority a projekty, které je naplňují	47
	OBLAST: KVALITA ŽIVOTA.....	47
	OBLAST: EKONOMIKA	49
	OBLAST: KOMUNIKACE	51

9	SEZNAM TABULEK.....	54
10	SEZNAM GRAFŮ.....	55
11	SEZNAM OBRÁZKŮ	56
	PŘÍLOHA Č. 1: SROVNÁNÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ V PARDUBICKÉM KRAJI A JEHO SPRÁVNÍCH OBVODECH K 31. 12. 2023 (JINÉ ROKY UVEDENY).....	57
	PŘÍLOHA Č. 2: STRATEGIE ROZVOJE PARDUBICKÉHO KRAJE 2021–2027 – REGIONÁLNÍ ANALÝZA ORP SVITAVY – SWOT ANALÝZA.....	59

ORP Svitavy

- integrovanost a koncentrace aktivit jako řešení pro hospodářsky a sociálně ohrožená území Pardubického kraje

1 Úvod

Správní územní obce s rozšířenou působností (ORP) Svitavy je vymezeno jako hospodářsky a sociálně ohrožené území. Vymezení těchto území stanovuje Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR), která byla schválena Vládou České republiky v roce 2019. Problémem těchto území jsou obecně horší životní podmínky a méně rozvojových příležitostí či omezené možnosti podílet se na rozvoji a růstu Česka. Jmenovat lze celkově slabý hospodářský výkon. V určitých oblastech dochází ke zhoršení sociální struktury (věkové, vzdělanostní), což platí zejména pro území bývalých Sudet. Problémem je také velmi často sociální vyloučení, dostupnost kvalitních veřejných služeb, občanská vybavenost. V mnoha oblastech lze jako problém identifikovat nedostupnost vysokorychlostního internetu, která může negativně ovlivňovat rozvoj místních firem a snižovat kvalitu života.

V Pardubickém kraji se toto vymezení týká 4 území ORP, a to Moravská Třebová, Česká Třebová, Králíky a Svitavy.

Integrovaný a koncentrovaný přístup k rozvoji území nepředstavuje v České republice ani v Pardubickém kraji nový přístup. Základy byly položeny už zřizováním dobrovolných svazků obcí, které byly postupně doplňovány rozvojovými nástroji souvisejícími s dostupností evropských dotačních prostředků jako například LEADER, integrovaný plán rozvoje města nebo aktuálně nástroj ITI pro aglomerace a metropolitní oblasti a nástroj CLLD pro místní akční skupiny.

Současné integrované nástroje jsou pro území určitě velmi důležité a prospěšné. Nicméně jejich nastavení je převážně dáno pravidly, které vznikají na evropské či národní úrovni. Zároveň jsou aktéry v území často chápány jen jako dotační nástroj, a nikoliv jako nástroj iniciační, který navíc by měl vyvolávat potřebu aktivní spolupráce a vytvoření vzájemných vazeb.

Specifická území / hospodářsky a sociálně ohrožená území Pardubického kraje čelí různorodým problémům, ať už ekonomickým, environmentálním či sociálním. Ukazuje se, že některé typy **území vyžadují účinná integrovaná a koncentrovaná řešení a zároveň územně zaměřený přístup**. Daný přístup zahrnuje více hledisek a přesně odpovídá podmínkám v konkrétních oblastech. Překonává tradiční administrativní hranice a vyžaduje větší ochotu ke spolupráci a koordinaci opatření na různých úrovních nejen samosprávy, ale také podnikatelského a neziskového sektoru, a to v zájmu dosažení řešení definovaných problémů.

Integrovanost v pravém slova smyslu musí umět umožnit u vícerozměrných a mezisektorových zásahů kombinovat investice z celého spektra zdrojů, a to bez ohledu na charakter území – od vlastních financí daného aktéra přes lokální dotační nástroje (místní granty, nadace...) až po velké dotační (krajské, národní či evropské dotační programy) a finanční nástroje (cílené národní investice do území, bankovní finanční nástroje...). Toto představuje zásadní rozdíl např. oproti současnému nástroji ITI, který cíleně podporuje pouze metropole a aglomerace a kombinuje pouze operační programy EU, a to navíc pouze ty, ve kterých je podpora tohoto nástroje umožněna.

Integrovanost aktivit může mít ale různé roviny, které je nutné si uvědomit, a to:

- **územní** integrovanost, kdy jsou realizovány projekty a aktivity s nadmístním dopadem na jasně vymezeném území či v jeho částech,
- **věcná** integrovanost, kdy jsou koordinovaně realizovány věcně související aktivity, které zpravidla i v důsledku roztržitosti zdrojů bývají prováděny odděleně,
- **finanční** integrovanost, kdy do financování jsou zapojeny zdroje z různých dotačních programů (od úrovně obcí a mikroregionů přes krajské intervence až po státní a evropskou úroveň), případně vlastní finance nebo dokonce jiné finanční nástroje (záruky, zvýhodněné úvěry apod.),
- **organizační** integrovanost, tedy společný koordinovaný postup jednotlivých subjektů v území založený na partnerském principu.

Zpracovatelé se domnívají, že základem budoucí úspěšné intervence v ORP Svitavy je připravit strategii integrovaných řešení napříč různými sektory, která se zaměří na potřebné oblasti rozvoje v tomto území a proto připravili tento dokument. Strategie obecně musí být navržena tak, aby opatření mohla stavět na synergických účincích daných její koordinovanou realizací. Integrované investice nemusí povinně pokrýt celé vymezené území, ale měly by mít na něj co největší dopad.

Pro vhodné nastavení integrované strategie pro ORP Svitavy je ale nutné dodržet několik zásadních podmínek:

- nastavit jasný systém nejen pro řízení procesu tvorby strategie, ale také i pro její následnou realizaci = *kdo a za co má odpovědnost a úkoly*;
- strategii založit nejen na statistických datech z území, ale také na poznatcích místních aktérů a jejich ochotě přiložit „ruku k dílu“ = *analýza stakeholderů je základ pro následnou intenzivní spolupráci*;
- participace nesmí být „sprosté slovo“, ale musí mít jasně nastavená pravidla = *v určitých fázích tvorby strategie je nutné jasně vymezit, koho a jak do diskuse přizvat*;
- zájmy území povýšit nad zájmy jednotlivců = *pro „solitérní hráče“ není v integrované strategii místo*;
- ve výsledné strategii musí být jasně nastavené a reálné projekty, které budou nejen dotčenými aktéry akceptovány, ale zejména i podporovány = *schválená strategie je dotčenými účastníky schválena, všichni ji znají a kdykoliv je to možné, tak ji prosazují*.

2 Metodická východiska a použité analytické zdroje

Cílem analýzy je v první řadě shromáždit o území ORP Svitavy taková data, která by umožnila vydefinovat klíčové problémy, které se v předmětném území vyskytují. Obecně lze říci, že dat o území je velké množství – ať již využitých ve stávajících koncepčních či jiných dokumentech platných pro daná ORP nebo jsou k dispozici jako veřejné údaje na webu Českého statistického úřadu (ČSÚ). Při výběru ukazatelů jsme se snažili zejména využít takové údaje (indikátory), které umožňují srovnat dané ORP s jinými ORP, a to nejčastěji formou určení pořadí ORP Svitavy vůči jiným ORP v Pardubickém kraji, případně vůči problémovým ORP v ČR. Z tohoto hlediska se může počet použitých indikátorů jevit jako omezený, nicméně podle našeho názoru je indikátor bez jakéhokoli porovnání s hodnotami za jiné ORP téměř bezcenný.

Smyslem analýzy je získat podklady pro definování klíčových problémů území. Z tohoto důvodu také není smyslem postihnout všechny možné ukazatele či odvětví. Pro lepší vystižení stavu území jsme mnohdy využili méně tradiční indikátory, často i syntetizujícího charakteru.

Na hodnocení v analytické části navazuje strategická část, která definuje, jakých cílů vzhledem ke klíčovým problémům v území má být dosaženo, a jakým způsobem k tomu má dojít.

V rámci analýzy jsme použili 2 základní zdroje dat o území:

1. Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027

Aktuální verze Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027 (dále jen „SRPK“) byla schválena Zastupitelstvem Pardubického kraje dne 14. 12. 2021. Jedná se o stále aktuální dokument, ve kterém jednotlivým ORP byl věnován nadstandardní prostor. V rámci regionální analýzy je každému ORP věnována samostatná kapitola v rozsahu cca 2-3 stran obsahující také i krátkou SWOT analýzu. SWOT analýza za ORP Svitavy je uvedena v příloze č. 2 tohoto dokumentu. Zároveň pro všechny ORP je v tomto dokumentu k dispozici tabulka s cca 35 ukazateli s daty převážně za rok 2020 (pokud není uvedeno jinak) a jsou zde vyznačeny ORP s nejlepšími (zeleně) a nejhoršími (červeně) hodnotami indikátorů v rámci Pardubického kraje. Vzhledem k tomu, že analytická část Strategie nebyla ještě jako celek aktualizována, odbor rozvoje aktualizoval data v této tabulce k roku 2023 (opět pokud není uvedeno jinak). Celá aktualizovaná tabulka je také uvedena v příloze č. 1 tohoto dokumentu. Takto zpracovaný materiál tedy umožňuje velmi snadné srovnání hodnot za ORP Svitavy s hodnotami za všechny ORP v kraji. Všechna data v této tabulce vycházejí ze zdrojů ČSÚ.

2. Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Tento materiál obsahuje velmi podrobnou sadu mnohdy originálních a vzájemně porovnávaných indikátorů za 73 ORP označených ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+ jako hospodářsky a sociálně ohrožená území (HSOÚ). **Souhrnným hodnocením v této analýze ORP Svitavy spadají do kategorie oblastí, které mají spíše periferní polohu vůči krajskému městu, vykazují ve srovnání s dalšími HSOÚ spíše menší problémy v ekonomické dimenzi, problémy v sociální oblasti jsou méně závažné než u ostatních ohrožených oblastí.**

Všechny indikátory jsou uváděny v pořadí dosažených hodnot, což opět umožňuje výborné porovnání hodnot za ORP Svitavy s ostatními „problémovými“ ORP v ČR. Hodnoty za „problémové“ ORP jsou většinou horší než hodnoty za celou ČR (problémová i neproblémová ORP). Z tohoto důvodu, pokud

i v rámci tohoto souboru „problémových“ ORP Svitavy dosahuje podprůměrných hodnot, signalizuje to v dané problematice reálný problém. Data z tohoto materiálu považujeme za natolik významná, že akceptujeme i to, že se jedná o data z roku 2018.

3. Ostatní datové zdroje

Velmi zajímavým zdrojem dat jsou pasporty podnikatelského prostředí sestavené agenturou CzechInvest na základě vlastních šetření v jednotlivých správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Pasporty jsme využili zejména pro jejich komplexní hodnocení oblastí digitální a dopravní infrastruktury prostředí, trhu práce, podnikatelských nemovitostí a podpory podnikání, které je porovnáváno vůči Pardubickému kraji a celé ČR. Bohužel tento materiál nebyl od jeho vzniku (cca rok 2020) v obdobné struktuře aktualizován.

V některých případech jsme také využili dalších aktuálních dat poskytovaných online Českým statistickým úřadem včetně údajů za Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Opět zde nepovažujeme za problém, že data jsou za různá časová období.

Dále jsme použili pro sociální oblast index sociálního vyloučení z materiálu „Rozsah sociálního vyloučení v Pardubickém kraji“ připraveným Agenturou pro sociální začleňování. I zde se jedná o starší data, která v dané struktuře nebyla aktualizována.

Samostatným zdrojem jsou data ohledně čerpání evropských fondů pro období 2014–2023, kdy jsme využili velmi podrobný materiál zpracovaný Oddělením regionálního rozvoje Krajského úřadu Pardubického kraje a který také obsahuje data za jednotlivá ORP, a to „Zpráva o stavu čerpání fondů EU v Pardubickém kraji v období 2014–2023“.

Vlastní analýza v tomto dokumentu je zpracována za jednotlivé tematické oblasti. Vždy je uveden daný indikátor a zdroj dat, jeho hodnota za ORP včetně určení jeho pořadí v rámci souboru (ORP kraje nebo „problémové“ ORP – HSOÚ v ČR) a příslušný komentář.

Analýza se zaměřuje zejména na vyhodnocení socioekonomických podmínek regionu. Jen v menší míře se zaměřuje na hodnocení v problematice životního prostředí a cestovního ruchu. Pro základní zhodnocení cestovního ruchu byla mj. využita data z agentury CzechTourism.

Pracovní verze analýzy byla poskytnuta klíčovým stakeholderům jako podklad na jednání 11. 9. 2024 a na základě jejich připomínek vzešlých z tohoto jednání byla doplněna (zejména v rámci SWOT analýzy) jako vstupní podklad pro práci na návrhové části.

3 Základní údaje o území

Data ČSÚ (2023):

Rozloha území: 35 161 ha – 4. místo z 15 ORP kraje

Počet obyvatel: 30 884 – 5. místo z 15 ORP kraje

Hustota zalidnění: 87,8 osob/km² - 8. místo z 15 ORP. Průměr kraj = 117,4 osob/km²

Podíl obyvatel města Svitavy na obyvatelstvu ORP: 52,16 %

Počet obcí: 28 – 7. místo z 15 ORP kraje

Území ORP Svitavy je čtvrté největší mezi ORP v kraji a představuje 7,8 % jeho rozlohy. Ve 28 obcích, které tvoří správní obvod, žilo k 31. 12. 2023 celkem 30 884 obyvatel (5,82 % obyvatelstva kraje). Hustota zalidnění 88,2 osob/km² je pod krajským průměrem. Ve dvou městech správního území – Svitavách a Březové nad Svitavou – žije 57,38 % jeho obyvatel, z toho v sídle správního obvodu 52,16 %.

4 Analýza ve vybraných tématech

4.1 Obyvatelstvo

Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel dle ORP (2014–2023)

ORP Svitavy – -18,16 – 13. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = -7,51

Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel dle ORP (2020–2023)

ORP Svitavy – -14,34 – 13. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = -8,54

Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel dle ORP v roce 2023

ORP Svitavy – -3,79 – 15. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = -1,72

Migrační saldo na 1000 obyvatel dle ORP (2014–2023)

ORP Svitavy – +2,23 – 14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +50,9

Migrační saldo na 1000 obyvatel dle ORP (2020–2023)

ORP Svitavy – +8,55 – 14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +39,34

Migrační saldo na 1000 obyvatel dle ORP v roce 2023

ORP Svitavy – -0,62 – 13. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +5,11

Celkový přírůstek (úbytek) na 1000 obyvatel dle ORP 2014–2023

ORP Svitavy – -15,93 – 12. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +43,38

Celkový přírůstek (úbytek) na 1000 obyvatel dle ORP 2020–2023

ORP Svitavy – -5,8 – 14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +30,8

Celkový přírůstek (úbytek) na 1000 obyvatel dle ORP v roce 2023

ORP Svitavy – -4,4 – 13. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = +3,39

% Změna počtu obyvatel období 2023/2005 dle ORP

ORP Svitavy – 97,86% – 12. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 104,88 %

% Změna počtu obyvatel období 2023/2020 dle ORP

ORP Svitavy – 99,00% – 14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 101,31%

% Změna počtu obyvatel v roce 2023 dle ORP

ORP Svitavy – 99,98% – 13. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 100,28%

Pro hodnocení této tematiky byly použity indikátory, které zachycují jak dlouhodobý a střednědobý trend, tak i okamžitou hodnotu v roce 2023. Dle hodnot všech indikátorů týkajících se změn počtu obyvatel ORP Svitavy dosahuje v krajském srovnání podprůměrných hodnot. Zejména je zřetelná nepříznivá tendence uvedených indikátorů.

Migrace bývá často označována jako syntetický ukazatel, který do značné míry vypovídá o atraktivnosti území pro jeho obyvatele. Pokles počtu obyvatel může být vážný problém jak pro efektivitu využívání infrastruktury v daném území, tak i v případě migrace z pohledu jejího selektivního charakteru (obvykle se stěhují mladší osoby, často s vyšším vzděláním). Zlepšení migračního salda v období 2020/2023 je do značné míry způsobeno migrací z Ukrajiny, což je celorepublikový trend (to vyplývá i z toho, že kladné saldo migrace se významněji nepromítlo do změny pořadí ORP Svitavy vůči ostatním ORP v kraji). Problémem v tomto ORP je především skutečnost, že dochází k relativně výraznému poklesu počtu obyvatel přirozenou měnou, a to již v delším časovém horizontu.

Tabulka 1: Věková struktura – rok 2023

ORP/věková skupina	0-14 let (abs.)	0-14 let (%)	15-64 let (abs.)	15-64 let (%)	65+ let (abs.)	65+ let (%)
ORP Svitavy	4 739	15,34 (4. nejnížší hodnota)	19 390	62,78 (10. nejnížší hodnota)	6 755	21,87 (10. nejnížší hodnota)
Pardubický kraj	84 560	15,94	334 506	63,05	111 494	21,01

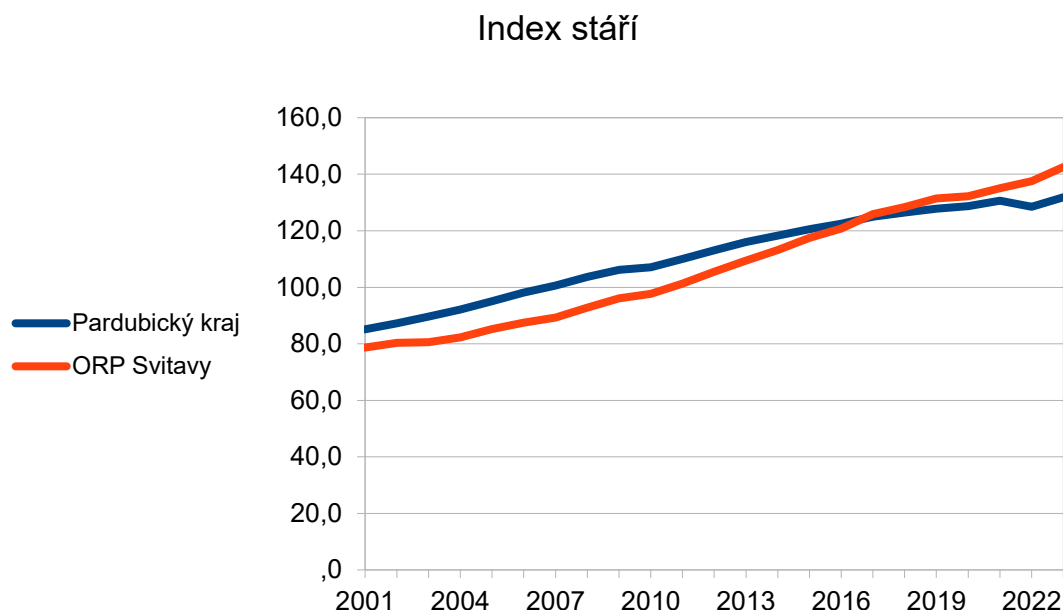
Zdroj: ČSÚ

Index stárí

Ukazatel vyjadřuje počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let.

ORP Svitavy – 142,5 – 10. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 131,9

Graf 1: Vývoj indexu stáří mezi roky 2001 a 2023 v Pardubickém kraji a ORP Svitavy

Zdroj: ČSÚ

I v ukazatelích věkové struktury a v indexu stáří ORP Svitavy dosahuje spíše nepříznivých hodnot, což potvrzuje negativní vývoj přirozeného přírůstku. Jelikož v území počet obyvatel vlivem stěhování v posledních několika letech mírně vzrostl, resp. významněji neubývá, je pravděpodobné, že celkový úbytek počtu obyvatel je způsoben zejména přirozenou měnou. Zvyšování indexu stáří je způsobeno kromě poklesu porodnosti zvyšováním naděje dožití, tedy dochází k nárůstu počet osob v kategorii 65+. Ačkoli stárnutí obyvatelstva je trendem v celém Pardubickém kraji, v ORP Svitavy je situace více nepříznivá, jak vyplývá z grafu výše. Co se týče věkového složení, podíl skupiny 15 – 64 let je jen mírně pod průměrem Pardubického kraje, naopak podíl skupiny nad 65 let je nadprůměrný a podíl skupiny 0-15 podprůměrný.

Je nutno připomenout, že ORP Svitavy patří mezi území tzv. Sudet, které bylo po válce z velké části vysídleno odsunem německého obyvatelstva a dosídleno převážně mladšími osobami. Ačkoliv u mnohých regionů tohoto typu v ČR je doposud znatelný posun v rámci věkové struktury obyvatel (mají mladší obyvatele), u ORP Svitavy je situace jiná a tento jev již není významný. Toto může být způsobeno právě selektivní migrací ekonomicky aktivního obyvatelstva, které bylo zřejmě důvodem vystěhování zejména v předchozích letech.

4.2 Bytový fond

Počet dokončených bytů/1000 obyvatel dle ORP v letech 2012–2023

ORP Svitavy – 17,39 – 15. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj = 32,31

Počet dokončených bytů/1000 obyvatel dle ORP v letech 2020–2023

ORP Svitavy – 11,11 – 10. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj = 13,15

Počet dokončených bytů/1000 obyvatel dle ORP v roce 2023

ORP Svitavy – 5,41 – 1. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj = 3,66

Tento ukazatel bývá úzce provázán s ukazateli charakterizující přírůstek počtu obyvatel. Lze předpokládat, že pokud obyvatelstvo odchází mimo region, snižuje se intenzita bytové výstavby. V případě ORP Svitavy se tato úvaha potvrzuje. Nicméně od roku 2019 intenzita bytové výstavby v tomto ORP roste a dokonce v roce 2023 byla nejvyšší ze všech ORP v Pardubickém kraji. I přesto se ale ještě nepodařilo zastavit odliv obyvatelstva z regionu. Otázkou samozřejmě zůstává, do jaké míry a zda vůbec se vysoká intenzita bytové výstavby v posledních letech projeví na počtu obyvatelstva ORP.

Dle posouzení aktuálního územního plánu města Svitavy není problém v nedostatku volných ploch. Vyčleněny jsou plochy pro bydlení zejména v rodinných domech. Otázkou ale je jejich připravenost pro bydlení (zainvestování technickou infrastrukturou). Město Svitavy je však v tomto směru velmi aktivní, stejně tak jako i některé další obce (např. Vítějeves).

4.3 Ekonomická struktura

Podíl zaměstnanosti v priméru 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Svitavy – 5,18 % – 44. místo mezi 73 HSOÚ ČR - vyšší zaměstnanost v priméru než je průměr v ČR, s trendem mírného nárůstu.

Podíl zaměstnanosti v těžkém průmyslu 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Pro vysvětlení je třeba dodat, že do těžkého průmyslu je v rámci analýzy HSOÚ zařazována výroba velké části „větších“ strojů. Čím menší % a tím nižší pořadí, tím menší zaměstnanost v těžkém průmyslu, což lze spíše považovat za výhodu.

Svitavy – 10,25 % – 11. místo mezi 73 HSOÚ ČR – nižší zaměstnanost v těžkém průmyslu než je průměr ČR, s trendem mírného nárůstu.

Podíl zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Tento indikátor je v analýze HSOÚ považován za doplňkový, jelikož jeho míra neurčuje, zda dané ORP je hospodářsky či sociálně zaostalé. Jeho hodnota však ilustruje stav v regionu v územním srovnání.

Svitavy – 29,66 % – 17. místo mezi 73 HSOÚ ČR – vyšší zaměstnanost v zpracovatelském průmyslu než je průměr ČR, s trendem setrvalého stavu.

Odvětvová specializace 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Ukazatel vyjadřuje, v jaké míře je zaměstnanost koncentrována do určitých odvětví ekonomiky, nabývá hodnot 0 až 1 (0 – absolutní diverzifikace, 1 – absolutní specializace)

Svitavy – 0,14 % – 12. místo mezi 73 HSOÚ ČR – mírně vyšší hodnota indexu než v ČR, s trendem mírného nárůstu (tj. diverzifikace se zvyšuje). ORP Svítavy má tedy ve srovnání s jinými problémovými ORP poměrně diverzifikovanou strukturu pracovních příležitostí, což lze označit za výhodu.

Zastoupení hi-tech průmyslu a služeb 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Mezi sledované ukazatele bylo zařazeno i hodnocení zaměstnanosti v sektorech s vyšší technologickou náročností. Patří sem farmaceutický průmysl – výroba farmaceutických výrobků a přípravků, elektronický průmysl – výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, letecký a kosmický průmysl – výroba letadel a jejich motorů, kosmických lodí a souvisejících zařízení. Dále to jsou služby – audiovizuální činnosti, činnosti v oblasti poskytování ICT služeb, informační činnosti, výzkum a vývoj.

Svitavy – 1,02 % – 50. místo mezi 73 HSOÚ ČR (pozn. čím vyšší podíl, tím lepší pozice) – nižší podíl než průměr ČR s trendem setrvalého stavu.

Předchozí ukazatele se mnohdy i netradičním způsobem nahlíží na sektorovou strukturu zaměstnanosti v daných regionech. ORP Svítavy má dle analýzy HSOÚ poměrně diverzifikovanou strukturu pracovních příležitostí. Vyznačuje se vyšším podílem osob zaměstnaných v priméru, vyšší zaměstnaností ve zpracovatelském průmyslu a nižší zaměstnaností v těžkém průmyslu. Ve srovnání s ostatními regiony HSOÚ ČR se vyznačuje relativně vyšší zaměstnaností v hi-tech odvětví. Příznivá hodnota indikátoru zastoupení hi-tech průmyslu a služeb by měla mj. signalizovat existenci odvětví s vyššími mzdami. Pro ORP Svítavy lze uvést jako zásadní příchod společnosti Schaeffler, která zde vystavěla jeden z 2 závodů v ČR, který působí jako vedoucí závod skupiny Schaeffler pro výrobu termoregulačního modulu (segment automotive). S budováním nového centra pro výzkum a vývoj je spojena i potřeba obsazení nově vznikajících pracovních míst. Pro projekty související s elektromobilitou obsazuje spol. Schaeffler ve Svítavách zejména inženýrské pracovní pozice.

4.4 Podnikatelská aktivita a nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob (%) dle ORP v roce 2020

ORP Svítavy – 3,37 % – 12. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 2,92 %

Podíl nezaměstnaných osob (%) dle ORP v roce 2023

ORP Svítavy – 4,09 % – 14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 3,10 %

Dlouhodobá nezaměstnanost – podíl uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce s délkou evidence nad 12 měsíců (%) v roce 2020

ORP Svítavy – 9,9 % – 2. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 14,2%

Dlouhodobá nezaměstnanost – podíl uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce s délkou evidence nad 12 měsíců (%) v roce 2023

ORP Svítavy – 20,1 % – 12. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 17,7%

Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo dle ORP v roce 2020

ORP Svitavy – 1,2 – 9. až 10. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 0,5

Počet uchazečů na 1 volné prac. místo dle ORP v roce 2023

ORP Svitavy – 1,8 – 12-14. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 0,8

Podnikatelská aktivita (ekonomické subjekty/1 000 obyvatel) dle ORP v roce 2020

ORP Svitavy – 212,65 – 12. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 235,06

Podnikatelská aktivita (ekonomické subjekty/1 000 obyvatel) dle ORP v roce 2023

ORP Svitavy – 202,08 – 9. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 216,95

Indikátory, které se týkají nezaměstnanosti, bývají obvykle vnímány jako zásadní indikátory pro výběr problémových regionů. Z pohledu nezaměstnanosti patří ORP Svitavy k nejhorším ORP v rámci Pardubického kraje, přičemž míra nezaměstnanosti pozvolna narůstá. Dlouhodobá nezaměstnanost je v této ORP mírně pod průměrem, oproti roku 2020 dochází ke zhoršení stavu, nejedná se však o extrémní hodnoty. Také podnikatelská aktivita je oproti průměru kraje nižší. Významnou bariérou pro rozvoj nejen podnikání ale třeba i bydlení jsou zejména v jižní části ORP rozsáhlá ochranné pásma (silnice, železnice, vodní zdroje), která jsou ještě umocněna místním reliéfem (úzká zaříznutá údolí).

Komplexní hodnocení správních obvodů provedené agenturou CzechInvest

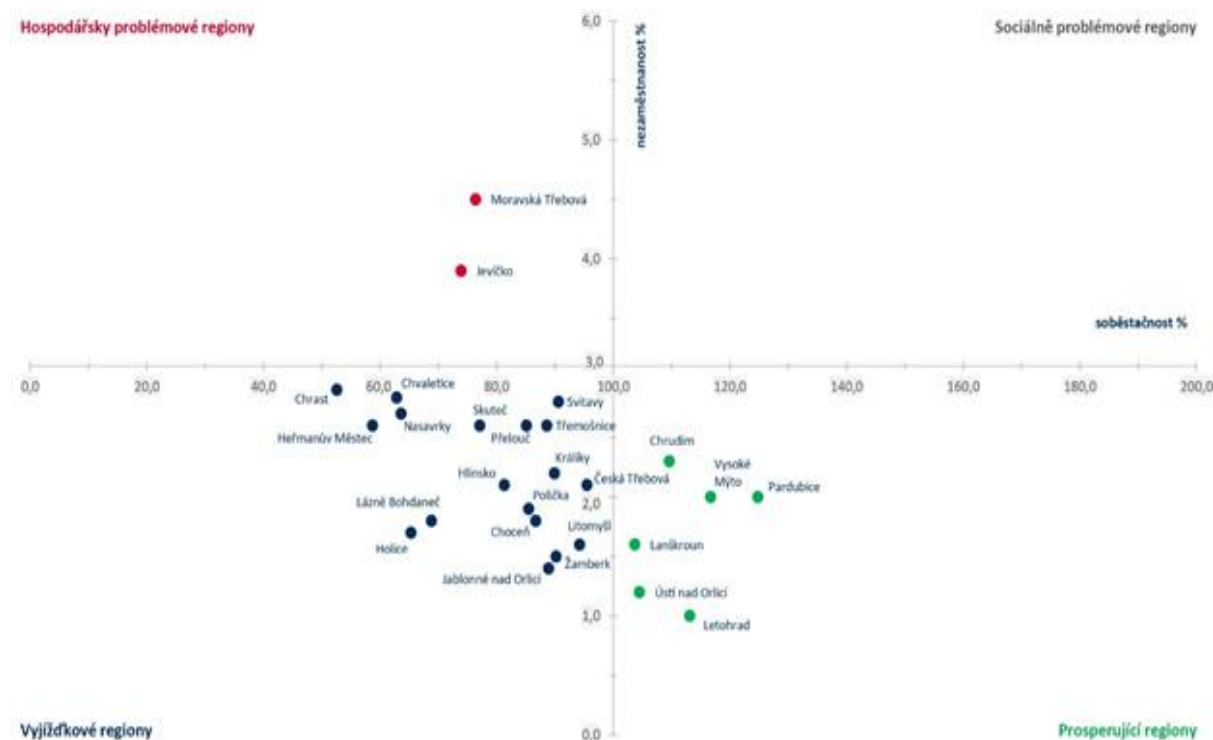
V roce 2019 provedla agentura CzechInvest šetření a zhodnocení v rámci pověřených obecních úřadů (POÚ). V případě ORP Svitavy je území ORP shodné s územím POÚ.

Hodnocení bylo provedeno dle následujících parametrů:

- Digitální infrastruktura: Hodnoceno je intervalově pokrytí vysokorychlostním internetem (30 Mbit/s a více), dostupnost optického a bezdrátového připojení.
- Dopravní infrastruktura: Hodnoceny jsou parametry dálnice, silnice pro motorová vozidla, silnice první třídy, typ železničních tratí a existence mezinárodních letišť či nákladních vodních přístavů.
- Trh práce: Intervalové hodnocení nezaměstnanosti a koeficientu soběstačnosti správního obvodu ve vazbě na republikový průměr.
- Podnikatelské nemovitosti: Hodnoceny jsou parametry existence brownfieldu či nemovitosti určené k rekonstrukci, volných ploch či průmyslových zón, hal, nemovitostí či kancelářských prostor.
- Podpora podnikání: Expertní posouzení obce s pověřeným obecním úřadem (nikoliv posouzení celého správního obvodu). Hodnocena je existence webových stránek pro podnikatele či investory, aktivní naplňování strategického plánu rozvoje města, podpora podnikatelů, znalost podnikatelského prostředí a příprava a realizace spolupráce veřejného a soukromého sektoru (PPP projekty).

Dle výše uvedených ukazatelů byly zpracovány následující infografiky:

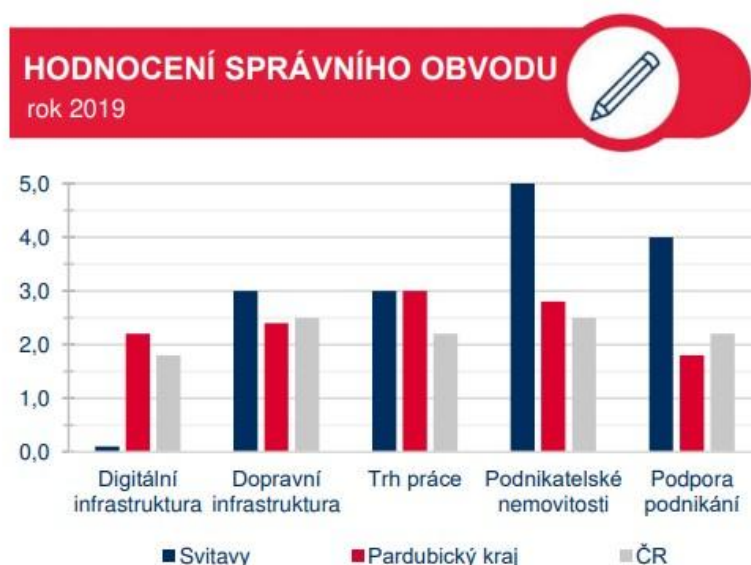
Graf 2: Komplexní hodnocení správních obvodů (POÚ) Pardubického kraje provedené agenturou CzechInvest (2019)

Zdroj: CzechInvest

Výše uvedený graf poskytuje komplexní přehled o pozici regionu ve vybraných odvětvích. ORP Svitavy dle tohoto hodnocení spadá do segmentu vyjížděkových regionů, které jsou charakterizovány nižší soběstačností, ale zároveň i relativně nízkou nezaměstnaností. Tato míra nezaměstnanosti a téměř stoprocentní soběstačnost v tomto hodnocení způsobuje, že ORP Svitavy není vyhodnocena jako hospodářsky problémový region. Tyto regiony jsou v Pardubickém kraji pouze dva, a to Moravská Třebová a Jevíčko (POÚ).

Graf 3: Pasport SO ORP Svitavy (2019)

Zdroj: CzechInvest

Podrobné zhodnocení ORP Svitavy poskytuje graf výše. Na první pohled je patrné, že region Svitavy má dobré předpoklady z pohledu dostupnosti podnikatelských nemovitostí (jedná se zejména o areály brownfields) a podpory podnikání ze strany pověřeného obecního úřadu. Nepotvrzuje se však zhoršená pozice regionu v oblasti trhu práce, agentura CzechInvest tento segment vyhodnotila jako srovnatelný s úrovní v Pardubickém kraji. Bylo však zjištěno, že v regionu není dostatečně kvalitní digitální infrastruktura (CzechInvest hodnocení prováděl na základě dostupnosti vysokorychlostního připojení k internetu, optického internetu a bezdrátového internetu), která je velmi nízká.

Doplňkový ukazatel koeficient soběstačnosti na trhu práce, který byl hodnocen agenturou CzechInvest, udává podíl obsazených pracovních míst v regionu vůči ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu a tím i potřebu osob z regionu vyjíždět za prací mimo region. Je konstruován taktéž za správní obvody pověřených obecních úřadů (POÚ). ORP Svitavy získalo 90,6 %, což představuje 9. místo z 26 POÚ Pardubického kraje, což ve vnitrokrajském srovnání představuje nadprůměrný výsledek.

V rámci veřejné diskuse s aktéry byl konstatován jak nedostatek pracovních příležitostí pro maturanty, tak i pro vysokoškoláky.

4.5 Dopravní dostupnost

Index dostupnosti automobilové dopravy 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Index dostupnosti automobilové dopravy je kompozitním indikátorem, který se skládá ze dvou komponent. Tou první je hustota dálnic a silnic první třídy. S využitím datové sady Open Street Map a softwaru Qgis zpracovatelé vypočetli délku všech dálnic a silnic první třídy v daných ORP. Výsledky této prostorové analýzy byly vztaženy na rozlohu daných ORP. Zrelativizovaná délka dálnic a silnic první třídy (tzn. počet km silnic na km²) byla standardizována na stupnici od 0 do 1, kdy 0 značí nejvyšší hustotu dálnic a silnic první třídy a 1 značí nejmenší hustotu dálnic a silnic první třídy. Druhou komponentou je dopravní dostupnost krajského města. Ta byla měřena s využitím map Google, kdy

začátek trasy byl lokalizován k městskému úřadu daného centra ORP a konec trasy k městskému úřadu daného krajského města. Tyto dvě komponenty byly následně zprůměrovány, přičemž tento průměr byl také standardizován na stupnici 0 až 1, aby konečné výsledky dosahovaly maxima 1 a minima 0 (nikoliv např. 0,08 až 0,93). U těchto konečných výsledků platí, že ORP s hodnotou 0 má nejlepší dostupnost individuální automobilové dopravy, zatímco ORP s hodnotou 1 nejhorší.

ORP Svitavy - index 0,70 - 50. místo mezi 73 HSOÚ ČR

ORP Svitavy v daném indikátoru dosahuje podprůměrných výsledků. Vzhledem k tomu že velká část HSOÚ ČR je sama o sobě hůře dopravně dostupná než průměr ČR, je pozice ORP Svitavy velmi nepříznivá. Do značné míry výsledky ovlivňuje fakt, že samo krajské město Pardubice není situováno ve středu kraje, což ovlivňuje hodnocení takřka všech ORP v Pardubickém kraji. Dle webu mapy.cz je krajské město Pardubice automobilovou dopravou dosažitelné za 63 až 78 minut. Navíc ORP Svitavy je situováno v určité vnitřní mezikrajské periférii, což ovlivňuje i jeho dopravní spádovost, kdy obyvatelé zejména z jižní části často vyjíždí za prací, do škol a službami do Jihomoravského kraje a jeho krajského města Brna. Brno je dosažitelné po silnici za 50 až 75 minut.

Index dostupnosti vlakové dopravy 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Index dostupnosti vlakové dopravy byl vytvořen na základě počtu spojů z vlakové zastávky s nejvíce spoji ve středu a v sobotu. Počet spojů ve středu a v sobotu byl nejdříve vzájemně zprůměrován. Pro účely typologie byl tento průměr standardizován na číselné škále od 0 do 1, kdy číslo 0 značí nejlepší vlakovou dostupnost.

ORP Svitavy – index 0,73 - 27. místo mezi 73 HSOÚ ČR

V rámci tohoto ukazatele je situace mírně příznivá, kdy počet spojů ve sledované dny je vyšší o 16, resp. o 5, než je hodnota mediánu vzorku HSOÚ ČR.

ORP Svitavy je situováno v určité vnitřní mezikrajské periférii, což ovlivňuje i jeho dopravní spádovost, kdy obyvatelé zejména z jižní části často vyjíždí za prací, do škol a službami do Jihomoravského kraje a jeho krajského města Brna. Brno je dosažitelné vlakem za 55 až 66 minut a Pardubice za 52 až 82 minut.

Index dostupnosti autobusové dopravy 2018 dle ORP – analýza HSOÚ

Index dostupnosti autobusové dopravy byl zpracován prostřednictvím analýzy počtu spojů veřejné autobusové dopravy. Byl kalkulován počet spojů mezi příslušnou SO ORP analyzovaného území HSOÚ a jejím okresním a krajským městem, a to vždy ve středu a v sobotu. Průměry počtu spojů do okresního města a do krajského města byly standardizovány na stupnici 0 – 1 (přičemž 0 vyjadřuje nejvyšší počet spojů a 1 nejnižší). V případě ORP Svitavy má standardizovaný počet spojů do okresního města maximální možnou hodnotu 0, jelikož Svitavy jsou samy okresním městem. Hodnota standardizovaného počtu spojů do krajského města dosahuje hodnoty 0,85.

ORP Svitavy – index 0,43 – 31. místo mezi 73 HSOÚ ČR

V tomto ukazateli ORP dosáhlo taktéž mírně příznivých výsledků. Opět zde má velký vliv asymetrická poloha krajského města, která region v tomto ohledu znevýhodňuje ve srovnání s regiony s centrální polohou krajského města. Dopravní dostupnost ORP Svitavy je relativně příznivá v hodnotách indexů veřejné dopravy, zatímco horší situace se týká osobní automobilové dopravy.

4.6 Sociální problematika

Pro zhodnocení sociální problematiky v území bylo využito tzv. indexu sociálního vyloučení z materiálu „Rozsah sociálního vyloučení v Pardubickém kraji“ připraveném Agenturou pro sociální začleňování, který byl vydán v červenci 2020. Jedná se o syntetický ukazatel, který je tvořen následujícími dílčími indikátory:

1) Příjemci příspěvku na živobytí (zdroj dat: MPSV)

Příjemcem příspěvku na živobytí (PnŽ) se může stát domácnost, jíž zůstává na život méně než částka živobytí (součet životního minima členů domácnosti), která vyčerpala jiné možnosti pro zvýšení příjmů a prokazuje snahu o zvýšení příjmu vlastní prací.

2) Příjemci příspěvku na bydlení (zdroj dat: MPSV)

Příjemcem příspěvku na bydlení (PnB) se může stát domácnost, která vydává víc než 30 % (v Praze 35 %) příjmu na pokrytí nákladů na bydlení.

3) Osoby v exekuci (zdroj dat: Exekutorská komora ČR)

Osoba, proti níž je vedeno jedno či více exekučních řízení.

4) Dlouhodobě nezaměstnané osoby (zdroj dat: Úřad práce ČR)

Osoba potenciálně ekonomicky aktivní je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání (UoZ) Úřadu práce déle než 6 měsíců.

5) Předčasné odchody ze systému základního vzdělávání – běžné třídy (zdroj dat: MŠMT)

Osoba (žák) ukončuje povinnou školní docházku v systému základního vzdělávání v 7. nebo 8. ročníku, a to v důsledku jednoho nebo dvou propadnutí. Indikátor se vztahuje pouze k běžným třídám, tzn., že nejsou zahrnuty osoby (žáci) předčasně ukončující povinnou školní docházku ve speciálních třídách.

Hodnota indexu sociálního vyloučení je výsledkem prostého součtu bodů v konkrétní obci za všechny indikátory. Rozsah hodnot se proto pohybuje v rozmezí 0 až 30 bodů, kdy 30 bodů indikuje maximální rozsah sociálního vyloučení v obci (obec překročila všechny prahové hodnoty ve všech indikátorech) a 0 naopak indikuje minimální rozsah sociálního vyloučení (obec nepřekročila ani jednu prahovou hodnotu). Z tabulky níže vyplývá, že v ORP Svitavy je zvýšený počet podíl obcí, které vykazují vyšší hodnoty indexu, než je celokrajský průměr.

Tabulka 2: Index sociálního vyloučení pro rok 2018 v Pardubickém kraji – počty obcí dle ORP

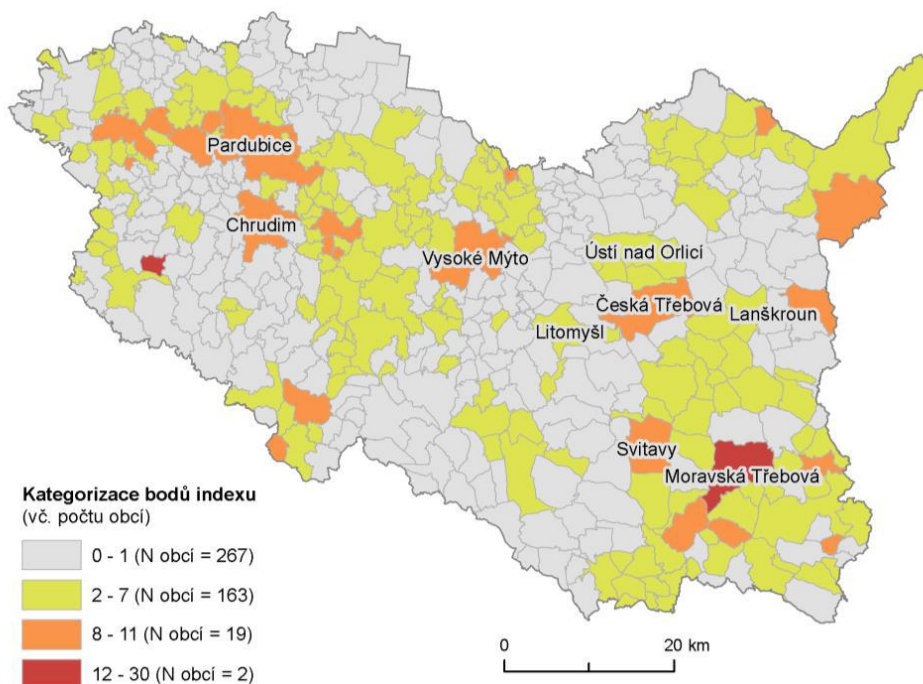
	0 až 1 bodů		2 až 7 bodů		8 až 11 bodů		12 až 30 bodů		Počet obcí celkem
	počet obcí	podíl obcí	počet obcí	podíl obcí	počet obcí	podíl obcí	počet obcí	podíl obcí	
ORP Svitavy	9	32 %	17	61 %	2	7 %	0	0 %	28
Pk	267	59 %	163	36 %	19	4 %	2	0 %	451

Zdroj: Agentura pro sociální začleňování

Na počty obcí ve zvolených kategoriích indexu je možné se podívat i optikou jednotlivých ORP. Z pohledu celého Pardubického kraje se nejvíce obcí nacházelo v kategorii 8 a více bodů v ORP Chrudim (5 obcí) a Moravská Třebová (4 obce); naopak ORP Holice, Litomyšl, Polička a Ústí nad Orlicí neměly žádnou takovou obec. V ORP Svitavy se v uvedené kategorii nacházely 2 obce.

Územní rozmístění jednotlivých kategorií indexu poskytuje následující kartogram.

Obrázek 1: Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v obcích Pardubického kraje

Zdroj: Agentura pro sociální začleňování

Následující tabulka ukazuje podíly obyvatel ORP spadajících do jednotlivých indikátorů indexu sociálního vyloučení. V závorce je k dané hodnotě vždy uvedeno pořadí ORP mezi ORP Pardubického kraje.

Tabulka 3: Podíly obyvatel ORP spadajících do jednotlivých indikátorů indexu sociálního vyloučení

	% příjemců příspěvků na živobytí (průměrný měsíc 2018)	% příjemců příspěvků na bydlení (průměrný měsíc 2018)	% osob v exekuci (31. 12. 2017)	% dlouhodobě nezaměstnaných osob (prosinec 2018)	% předčasných odchodů ze systému základ. vzdělávání (školní rok 2017 –2018)
ORP Svitavy	0,6 (9 – 12. místo)	2,0 (13. místo)	10,0 (15. místo)	0,7 (13. místo)	5,7 (12 – 13 místo)
PK	0,6	1,5	7,1	0,5	4,6

Zdroj: Agentura pro sociální začleňování

Z údajů uvedených v tabulce výše je zřejmé, že sociální vyloučení je docela významným problémem pro toto ORP, zejména co se týče podílu osob v exekuci.

Z pohledu jednotlivých indikátorů indexu ORP převyšuje celokrajský průměr u všech ukazatelů. Nepříznivá situace se týká zejména podílu osob v exekuci, kde ORP Svitavy dokonce obsadilo poslední místo v krajském srovnání.

ORP Svitavy nemají pro řešení sociálně vyloučené lokality navázanou spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování.

4.7 Vzdělanostní struktura

Podíl obyvatel bez vzdělání či se ZŠ v jednotlivých ORP 2011 – analýza HSOÚ

ORP Svitavy – 20,4 % – 20. místo ze 73 HSOÚ ČR. Průměr ČR = 18,0 %

Podíl obyvatel bez vzdělání či se ZŠ v jednotlivých ORP – SLDB 2021

ORP Svitavy – 15,1 % – 31. místo ze 73 HSOÚ ČR. Průměr ČR = 13,2 %

V tomto ukazateli všechna problémová ORP v ČR dosahují nepříznivých hodnot, než je celorepublikový průměr. ORP Svitavy je v tomto souboru průměrné. Hodnoty indikátoru budou zřejmě výrazně korelovat s věkovou strukturou obyvatel, kdy lze předpokládat, že nižší vzdělání bude zejména u starších osob.

Situace z pohledu vzdělanosti obyvatelstva ORP Svitavy zůstává nepříznivá i dle dat z SLDB 2021. Ačkoli hodnota ukazatele klesá, stejně jako v celé ČR, pozice ORP mezi HSOÚ zůstává průměrná.

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání - VŠ (%): SLDB 2021

Svitavy – 10,1 % – 12. místo z 15 ORP Pardubického kraje. Pardubický kraj = 13,8 %

V tomto indikátoru ORP Svitavy dosahuje v rámci kraje podprůměrných hodnot.

Souhrnně lze uvést, že z pohledu vzdělanostní struktury je vzdělanostní struktura obyvatelstva spíše nevýhodná, jelikož v obou ukazatelích byly zjištěny podprůměrné hodnoty za všechny sledované ukazatele. V ORP Svitavy je však nejvyšší podíl počtu osob se středoškolským vzděláním (s maturitou nebo výučním listem) ze všech ORP v kraji dle SLDB 2021.

4.8 Dostupnost služeb

Nízká dostupnost služeb v oblasti zdravotnictví, kultury, obchodu a dalších obecně snižuje komfort života obyvatel, a tedy také atraktivitu regionu pro život. Nízká dostupnost služeb pro obyvatele a s tím spojená snížená atraktivita regionu také bezprostředně způsobuje negativní trendy v oblasti migrace, věkového složení obyvatel i vzdělanostní struktury a lidských zdrojů. Obecně platí, že mladší a vzdělanější část populace má vyšší nároky ohledně komfortu života v jejich bydlišti a zároveň je flexibilnější co se týče stěhování. Komfort života spojený velmi úzce (ovšem nikoliv výhradně, roli hrají také další faktory – například estetická hodnota sídla a okolní krajiny, dostupnost bydlení atd.) s dostupností služeb je pro tuto část populace jedním z klíčových faktorů při rozhodování o tom, kde si zvolí své bydliště.

Přitom lze pozorovat, že nemalá část této skupiny je ochotna tolerovat vyšší dojezdovou vzdálenost do zaměstnání v případě, že daná obec vyhovuje nárokům na kvalitu života (ovšem při splnění podmínky dobré dopravní dostupnosti).

Jak vyplývá z níže uvedených indikátorů, situace ORP je v této oblasti relativně příznivá, což lze přičítat sídelní velikosti města Svitavy a faktu, že město Svitavy plnilo až do roku 2002 funkci okresního města, byly v něm dostupné potřebné služby, a jsou zde funkční dodnes.

Dostupnost gymnázií a středních škol dle ORP 2019 – analýza HSOÚ

U obou ukazatelů se jedná o standardizované hodnoty, které vycházejí z podílu obyvatele s dostupností gymnázia nebo střední školy do 15 min. a z absolutního počtu gymnázií a středních škol na 10 000 obyvatel. Jednotlivé ukazatele nabývají hodnot 0 až 1 (1 = nejhorší). Výsledná hodnota je standardizovanou hodnotou za obě dílčí komponenty.

Dostupnost gymnázií

ORP Svitavy – 0,42 – 37. místo ze 73 HSOÚ ČR. Průměr ČR = 0,41

Dostupnost středních škol

ORP Svitavy – 0,25 – 21. místo ze 73 HSOÚ ČR. Průměr ČR = 0,30

U obou indikátorů ORP Svitavy zaujímá průměrnou až mírně nadprůměrnou pozici. Přepočtený počet gymnázií na 10 tis. obyvatel je srovnatelný s hodnotou ČR, jelikož se v ORP nachází pouze jedno gymnázium na poměrně vysoký počet obyvatel. Příznivější situace panuje v ohledu vybavenosti středními školami – v ORP se nachází 3 střední školy (obchodní akademie, střední zdravotnická kola a střední odborné učiliště).

Vyjádření Odboru školství Pk – ORP Svitavy:

„SOU Svitavy se dlouhodobě potýká s nízkým počtem uchazečů o studium, a to i nyní, když rostou počty žáků vycházejících ze základních škol. Střední škola má obory vzdělání, které jsou navíc podpořeny krajskými prospěchovými stipendii. Domníváme se, že se jedná o důsledek nízké porodnosti. ORP Svitavy nevykazuje nedostatek míst v MŠ či ZŠ.“

V rámci diskuse s aktéry byl dán podnět potřeby transformace středního odborného učiliště.

Dostupnost nemocnic – analýza HSOÚ

Index dostupnosti nemocnic je zpracován na základě dvou vstupních datových řad, a to dle počtu nemocničních zařízení v daném ORP přepočteném na počet obyvatel a analýzy podílu obyvatel v dojezdové vzdálenosti 15 minut k nejbližšímu nemocničnímu zařízení. Tato datová řada byla vytvořena prostřednictvím síťové analýzy GIS nástrojem. Obě datové řady byly následně standardizovány na stupnici 0 – 1 (0 = nejlepší) a výsledný index je statistickým průměrem obou standardizovaných datových řad. Oba faktory (počet nemocnic a dojezdová vzdálenost) tak mají ve výsledném indexu stejnou váhu. Zdrojem dat je SLDB 2011 a ÚZIS 2019.

Jako nemocnice je dle Národního zdravotnického informačního portálu označováno zařízení poskytující lůžkovou péči.

ORP Svitavy – 0,00 – 1. místo ze 73 HSOÚ ČR (tj. nejlepší výsledek z HSOÚ ČR). Průměr ČR = 0,46

ORP v tomto ukazateli zaujímá nejlepší pozici mezi všemi HSOÚ ČR. Dle uvedené analýzy se v ORP Svitavy nachází 10 nemocničních zařízení, což činí 31,45 zařízení na 100 tis. obyvatel. Do 15 minut má být nemocniční zařízení dostupné pro 82 % obyvatel.

Dostupnost supermarketů – analýza HSOÚ

Podobně jako v případě dostupnosti nemocnic se i v případě supermarketů pracovalo se dvěma klíčovými složkami; celkovým počtem supermarketů v HSOÚ a podílu obyvatel, kteří mají supermarket dostupný do 15 minut jízdy autem. (0 = nejlepší). Počet obyvatel se vztahuje k SLDB 2011, datová sada pak k roku 2019.

ORP Svitavy - 0,64 – 26. místo ze 73 HSOÚ ČR. Průměr ČR = 0,36

V rámci tohoto indikátoru je vidět, že ORP Svitavy vykazuje v rámci ČR mírně nadprůměrné hodnoty. Supermarket v dojezdové vzdálenosti do 15 min. má 85,3 % obyvatel ORP, počet supermarketů na 100 tis. obyvatel činil 19.

Dostupnost kulturních služeb – analýza HSOÚ

Tento indikátor je stejně jako předchozí indikátory v této části složen ze dvou složek. Tou první je počet divadel a kin na počet obyvatel a druhou složkou je podíl obyvatel žijících do 15 minut od zmíněných kulturních zařízení. (0 = nejlepší).

ORP Svitavy – 0,395 – 26. místo ze 73 HSOÚ. Průměr ČR neuveden.

ORP Svitavy v tomto ukazateli patří k mírně nadprůměrným.

Vyjádření Odboru kultury Pk – ORP Svitavy:

„V ORP Svitavy nemá Pk žádnou zřizovanou příspěvkovou organizaci v oblasti kultury. Nachází se tam Kulturní centrum Fabrika, Kino Vesmír a Divadlo Trám – vše spravuje Středisko kulturních služeb města Svitavy (příspěvková organizace města). Centrum Fabrika bylo zrekonstruováno z EU. Středisko kulturních služeb je velmi aktivní a pořádá hned 3 krajské postupové přehlídky (divadlo dětské a studentské a film) a také národní přehlídku Dětské scény. Pan ředitel nám pravidelně zasedá v komisi na kulturní aktivity (jako odborná veřejnost). V centru je také Městská knihovna Svitavy, která zajišťuje regionální funkce pro knihovny okresu Svitavy. Ve městě je dále Městské muzeum a galerie ve Svitavách zřizované městem a Muzeum esperanta. Kulturní domy jsou v Hradci nad Svitavou, Březové nad Svitavou a Brněnci.

V rámci památkové péče evidujeme, že ORP nemá vlastního referenta státní památkové péče, neboť má uzavřenou veřejnoprávní smlouvu na výkon státní památkové péče s jiným ORP (donedávna ORP Litomyšl, nyní ORP Polička).“

Dostupnost sociálních služeb

V materiálu analýza HSOÚ nebyla řešena dostupnost sociálních zařízení. V ORP Svitavy, zejména na území města Svitavy, je dostupné široké spektrum sociálních služeb, které poskytují Sociální služby města Svitavy a další subjekty. Služby jsou určeny pro různé cílové skupiny. Dostupné jsou i služby sociální prevence.

Vyjádření Odboru sociálních věcí Pk – ORP Svitavy:

„Celkově je v ORP dobrá dostupnost sociálních služeb. Statisticky patří ORP Svitavy k územím s nižší dostupností pobytových služeb pro seniory a osoby s Alzheimerovou chorobou nebo jinými typy demence. V území chybí odlehčovací služby pro osoby se zdravotním postižením. Jsou využívány služby v jiných územích kraje. Ve Svitavách v roce 2024 vzniklo Centrum duševního zdraví pro okres Svitavy. Ve Svitavách funguje svépomocná skupina prevence relapsu užívání alkoholu. Svitavy mají relativně vyšší výskyt bezdomovectví. Na území Svitav se vyskytují sociálně vyloučené lokality, vzhledem k velikosti města to není v porovnání s jinými lokalitami zásadní (kvalifikovaný odhad sociálně vyloučených Romů cca 100). V ORP Svitavy je druhý nejvyšší podíl osob v exekuci (společně s Českou Třebovou).“

4.9 Vodovody, kanalizace, životní prostředí

Další indikátory, které se týkají vodního hospodářství a životního prostředí jsou přebírány ze zdrojů ČSÚ. U prvních dvou indikátorů jsou k dispozici pouze data za rok 2021.

Obce s plynofikací (%), 2021

ORP Svitavy – 64,3 % – 9. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj 79,2 %

ORP v tomto ukazateli dosahuje spíše podprůměrné hodnoty.

Obce s kanalizací s napojením na ČOV (%), 2021

ORP Svitavy – 32,1 % – 15. místo z 15 ORP kraje, Pardubický kraj 53,9 %

ORP Svitavy dosahuje nejnižších hodnot.

Koeficient ekolog. stability (2023)

ORP Svitavy 0,9– 4-5. místo z 15 ORP kraje (čím vyšší, tím lepší), Pardubický kraj 0,95

Tento ukazatel vyjadřuje podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí a mimo jiné ukazuje určitý potenciál pro trávení volného času jak návštěvníků regionu, tak místních obyvatel. V tomto ukazateli ORP Svitavy dosahuje podprůměrné hodnoty.

4.10 Cestovní ruch

Svitavsko leží v malebné členité krajině Svitavské pahorkatiny, čímž nabízí řadu příležitostí pro rekreaci, pěší turistiku i cykloturistiku, ale není zde žádný turistický cíl z hlediska republikové významnosti. Turisticky zajímavé je svitavské náměstí s řadou renesančních domů s podloubím, či Langrova vila (dnes Městský úřad). V městském muzeu lze zhlédnout expozice věnované zajímavým historickým osobnostem, k nimž se řadí i místní rodák Oskar Schindler. Mezinárodní ohlas má jedinečné Muzeum esperanta, které navštěvují esperantisté z celého světa. Pro rok 2015 získaly Svitavy titul Evropské město sportu v kategorii měst do 25 tis. obyvatel. Oblíbeným cílem je pro obyvatele Svitav sportovně-rekreační areál Brand či postupně budovaný Park patriotů. V Březové nad Svitavou lze navštívit Rozhlednu Járy Cimrmana a v její blízkosti Březovský trail pro vyznavače adrenalinové jízdy na kole (zdroj ČSÚ). Do budoucna by mohl mít významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu projekt na revitalizaci lokality po bývalých provozech rodiny Löw-Beer.

V roce 2023 ČSÚ uvádí pro ORP Svitavy 15 hromadných ubytovacích zařízení se 384 lůžky.

O relativně nízkém významu cestovního ruchu pro toto ORP vypovídá fakt, že v následujícím ukazateli ORP Svitavy zaujímá poslední místo z ORP kraje.

Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních na 10 tis. obyvatel (ČSÚ 2023):

Svitavy – 124,34 – 15. místo z 15 ORP kraje. Pardubický kraj = 382,09

5 Čerpání evropských fondů

Pro zpracování této části jsme čerpali z materiálu „**Analýza čerpání evropských dotací v Pardubickém kraji 2014–2023**“, který Odbor rozvoje KÚ Pk zpracoval v květnu 2024. Tento dokument detailně analyzuje čerpání evropských dotací v území Pardubického kraje v období 2014–2023 a podrobně se věnuje také čerpání v HSOÚ Pardubického kraje (tj. kromě ORP Svitavy i ORP Česká Třebová, Moravská Třebová a Králíky).¹

Celková dotace EU na projekty podpořené na území Pardubického kraje v období 2014–2023 ve vybraných OP dosahuje téměř 37 miliard korun. V přepočtu na 1 obyvatele se jedná o částku cca 70 tisíc korun, což představuje druhé nejvyšší čerpání v mezikrajském srovnání v ČR. Obdobně projekty obcí Pardubického kraje dosáhly v rámci čerpání dotací EU v mezikrajském srovnání na jednu z nejvyšších příček. Na území Pardubického kraje byl největší objem dotací EU u podpořených projektů čerpán z IROP a OP D. V případě OP D se však v drtivé míře jedná o centrálně řízené projekty, které nevypovídají o schopnosti území čerpat dotace.

Je třeba dodat, že část dotace EU, která v období 2014–2023 směřovala do Pardubického kraje, není možné blíže územně zacílit. Operační programy jako například OP VVV nebo OP Z až na výjimky neuvádí územní dopad na úroveň ORP a níže, tento údaj však chybí také u části projektů ostatních OP (necelých 6 % celkového objemu dotací na projekty IROP, 11 % u OP PIK, v případě OP ŽP ale až třetina objemu dotací).

Do území ORP Svitavy směřovaly ze sledovaných OP následující objemy dotací.

Tabulka 4: Dotace EU na projekty podpořené z jednotlivých OP v ORP Svitavy v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

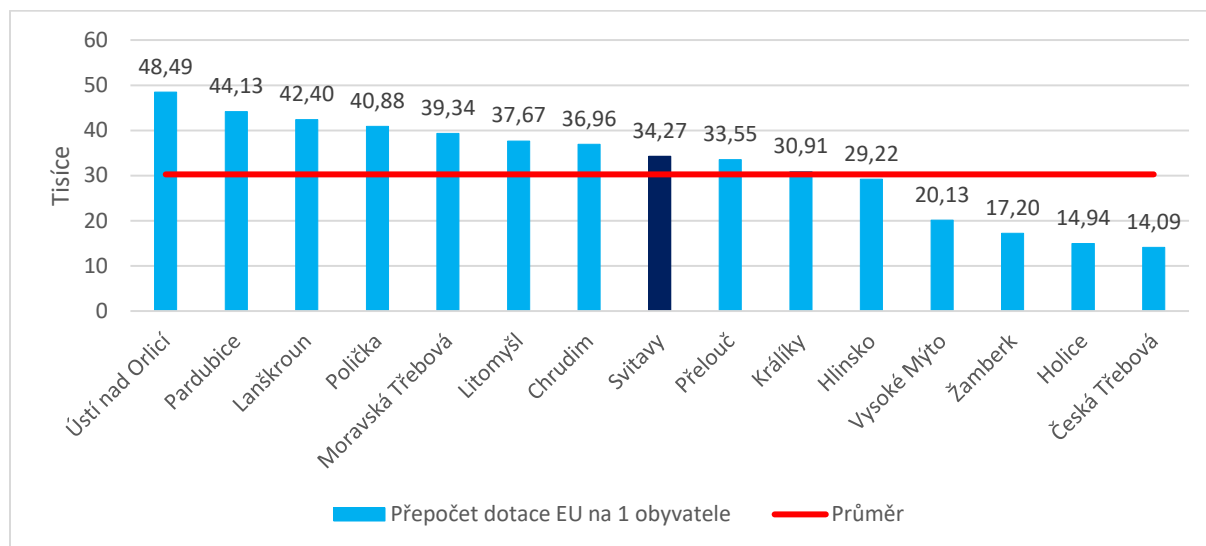
OP	Dotace EU
IROP	697,86
OP PIK	246,76
OP ŽP	80,73
OP VVV	33,90
Interreg V-A ČR-PL	3,85
Celkem	1 063,11

Zdroj: MS2014+

¹ Materiál vychází z dat monitorovacího systému MS2014+ poskytovaných Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, který obsahuje údaje o projektech spadajících do programového období 2014–2020. Sledovány byly projekty PODPOŘENÉ, tedy projekty schválené, v realizaci a ukončené. Hodnocení byly podrobeny Integrovaný regionální operační program (IROP), Životní prostředí (OP ŽP), Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), Výzkum, vývoj, vzdělávání (OP VVV), Doprava (OP D), Zaměstnanost (OP Z) a program Přeshraniční spolupráce Česko – Polsko (Interreg V-A ČR-PL). Sestava ze systému MS2014+ byla vytvořena v lednu 2024, stav žádostí je datován k 31. 12. 2023. Všechny výsledky byly dle možností relativizovány – tj. zejména přepočítány na počet obyvatel.

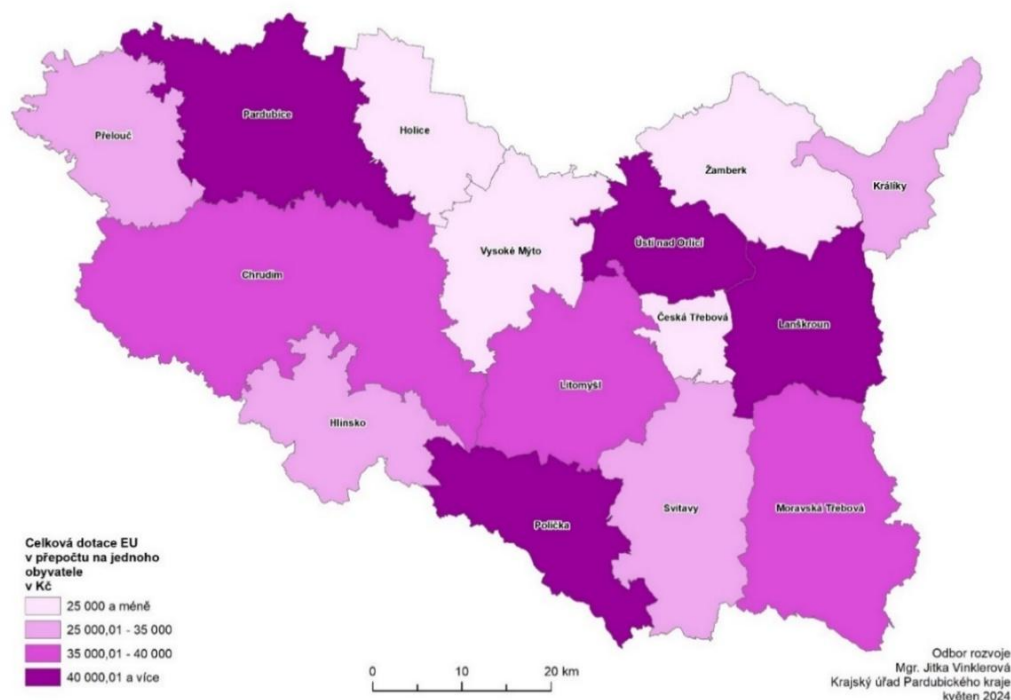
Následující graf a mapa znázorňují pořadí jednotlivých ORP Pardubického kraje v celkovém srovnání čerpání dotace EU za sledované období a jednotlivé relevantní OP. ORP Svitavy v tomto ohledu dosahuje průměrných výsledků.

Graf 4: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP, OP ŽP, OP PIK, OP VVV, OP D, OP Z a Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele

Zdroj: MS2014+

Obrázek 2: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP, OP ŽP, OP PIK, OP VVV, OP D, OP Z a Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele

Zdroj: MS2014+

5.1 Integrovaný regionální operační program

Z tohoto OP bylo v ORP Svitavy v období 2014–2023 podpořeno 58 projektů v celkové výši téměř 700 mil. Kč. Jedná se o 4. nejvyšší čerpání mezi ORP Pardubického kraje (v absolutních číslech).²

Tabulka 5: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci IROP v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

ORP	Dotace EU
Pardubice	3 144,29
Chrudim	1 545,28
Ústí nad Orlicí	729,17
Svitavy	697,86
Litomyšl	603,45
Moravská Třebová	517,56
Lanškroun	444,21
Polička	428,66
Přelouč	396,57
Vysoké Mýto	232,14
Hlinsko	205,69
Žamberk	176,69
Holice	150,28
Česká Třebová	57,80
Králíky	36,37
Celkem	9 366,01

Zdroj: MS2014+

² Dotaci EU ve výši 569,80 mil. Kč není možné zacílit do konkrétního ORP Pardubického kraje, protože dané projekty neuvádějí v MS2014+ svůj územní dopad na úroveň ORP. Tato částka představuje cca 5,7 % celkového objemu dotací na projekty podpořené v rámci IROP.

Mezi takové projekty patří mj. projekty s dopadem na celé území Pardubického kraje, např. „Modernizace infrastruktury pro sdílení informací a dat s obcemi Pardubického kraje“ (projekt Pardubického kraje jako žadatele). V některých případech nebyl tento údaj při vyplňování informací do MS2014+ uveden (např. „Zavedení parciálních trolejbusů do provozu městské hromadné dopravy v Pardubicích“), což do jisté míry zkresluje výsledné hodnoty za jednotlivé ORP.

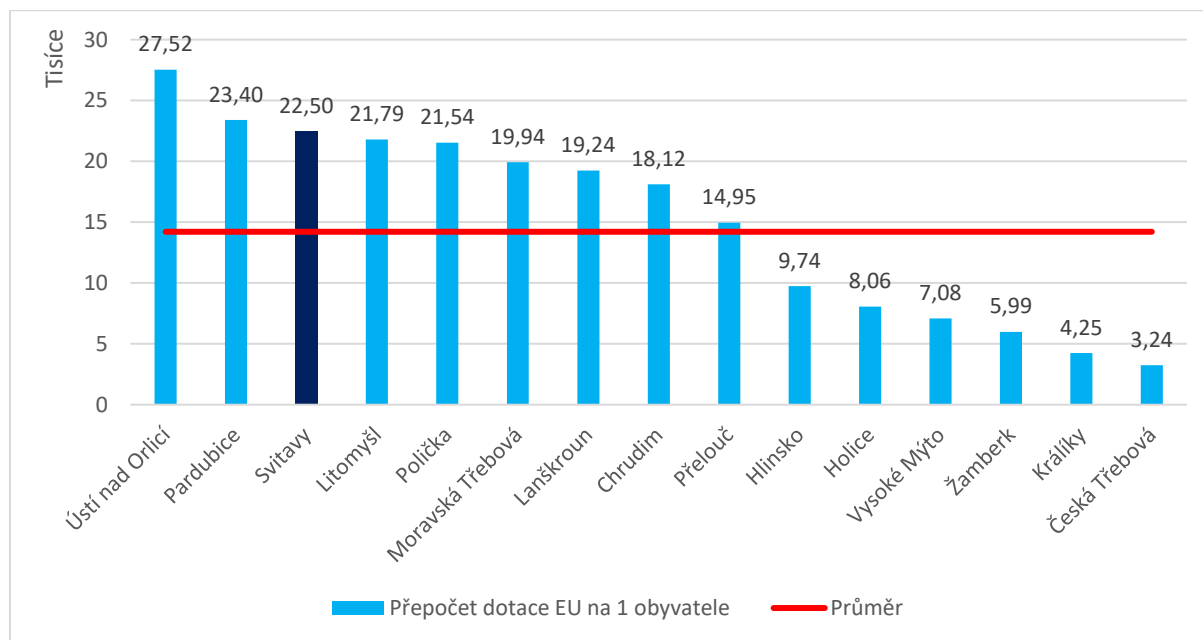
Tabulka 6: Žadatelé z ORP Svitavy s nejvyšší čerpanou dotací EU z IROP za období 2014–2023 (v mil. Kč)

Žadatel	Dotace EU
Nemocnice Pardubického kraje, a.s.	239,95
Pardubický kraj	224,13
Město Svitavy	85,19
Základní škola Svitavy, Riegrova 4	41,73
Místní akční skupina Svitava z. s.	12,23
Obec Vendolí	11,04
Základní škola Svitavy, Felberova 2	10,49
Obec Vítějeves	9,61
Ministerstvo vnitra	7,70
Charita Svitavy	7,53

Zdroj: MS2014+

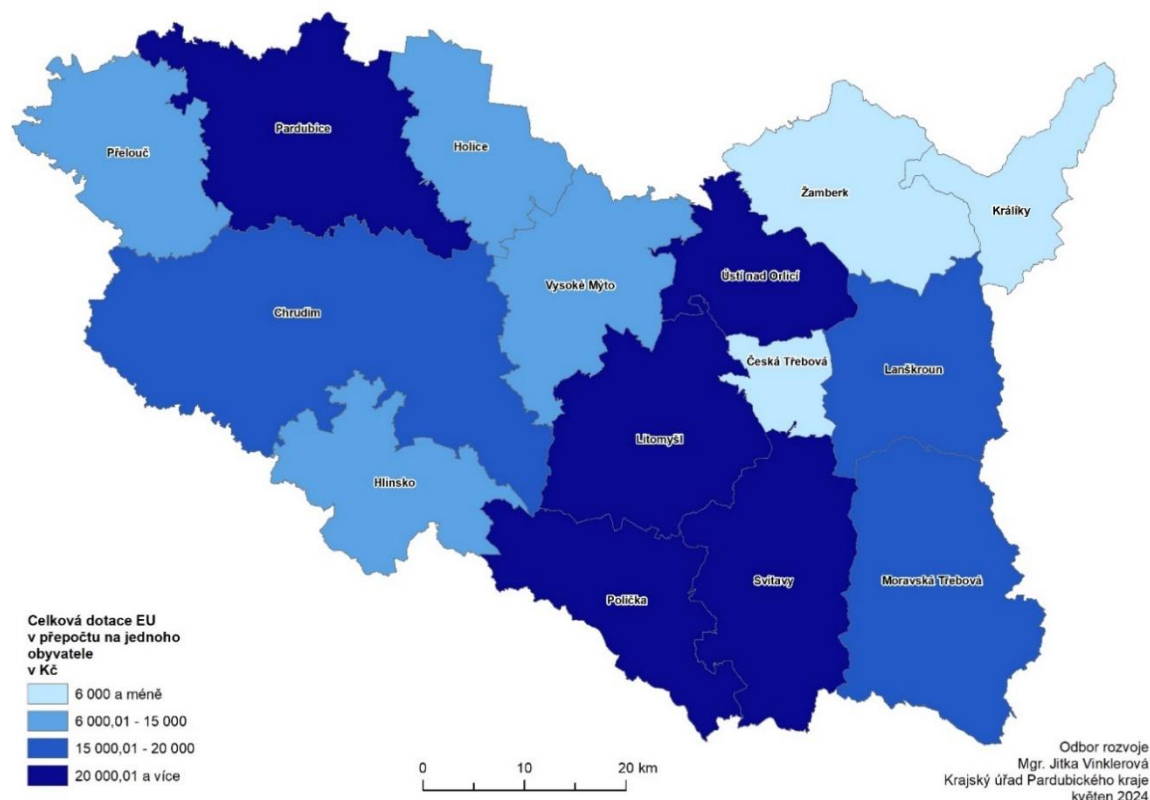
Pokud se na výše uvedené hodnoty podíváme optikou přepočtu na počet obyvatel, patří ORP Svitavy mezi nejúspěšnější regiony společně s ORP Ústí nad Orlicí a ORP Pardubice, viz následující graf a také mapa.

Graf 5: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023 (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Obrázek 3: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele (Kč)

Zdroj: MS2014+

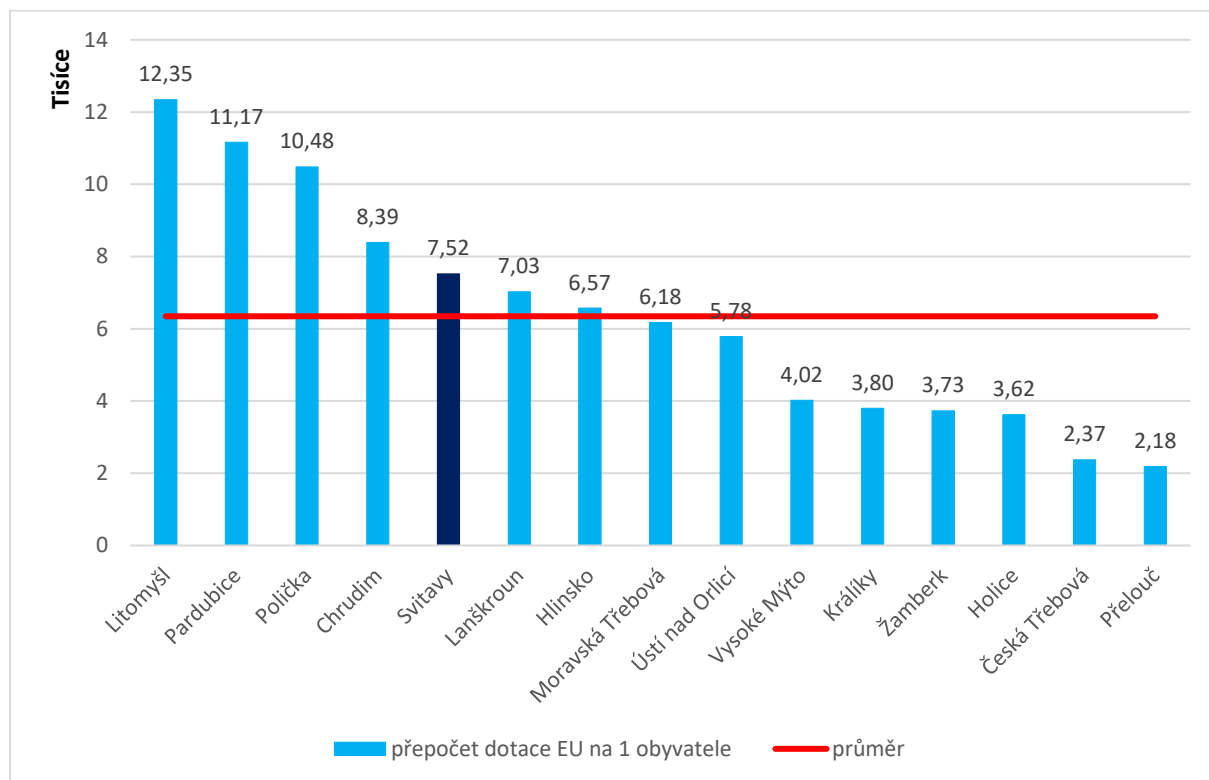
Uvedený graf a mapa jasně ukazuje, že mezi jednotlivými ORP existují v rámci čerpání z IROP v přepočtu na jednoho obyvatele výrazné rozdíly. Významné rozdíly se nacházejí i uvnitř okresů mezi jeho ORP.

ORP s nejvyšším čerpáním z IROP v přepočtu na jednoho obyvatele nalezneme v jižní části Pardubického kraje, tj. včetně ORP Svitavy. Absorpční kapacita je tedy v území pro tento OP vysoká.

Při podrobnějším pohledu na jednotlivé projekty IROP v rámci ORP Pardubického kraje ovšem zjistíme, že v drtivé většině případů představují největší projekty ty, kde je žadatelem Pardubický kraj.

Jelikož tím dochází k určitému zkreslení při porovnávání jednotlivých ORP, rozhodli jsme se projekty Pardubického kraje (a jeho příspěvkových organizací) vyřadit. Výsledná data jsou uvedena v následujícím grafu.

Graf 6: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023, BEZ projektů Pardubického kraje (vč. PO a ZO) v roli žadatele (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Jak ukazuje výše uvedený graf, po odečtení projektů Pardubického kraje ORP Svitavy stále zaujímá jednu z nejlepších pozic v kraji, pohoršuje si však z 3. na 5. místo mezi ORP Pardubického kraje.

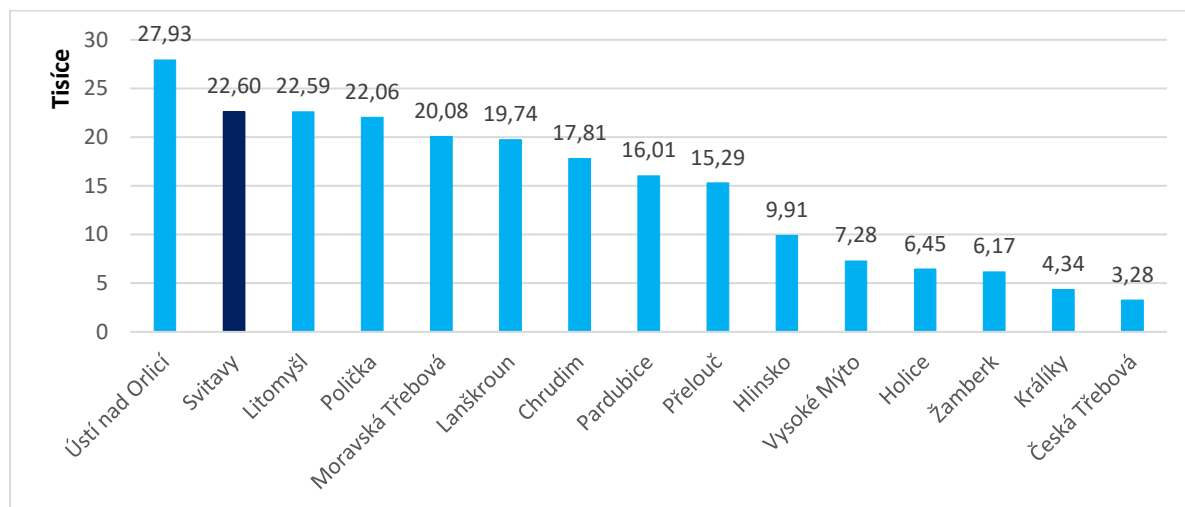
Další otázkou, kterou jsme si kladli, bylo, do jaké míry zasahují do srovnání jednotlivých ORP projekty ITI, na které v rámci kraje dosáhnou pouze čtyři ORP – Pardubice, Přelouč, Holice a Chrudim.

Tabulka 7: Podíl dotací EU projektů ITI na celkovém čerpání dotací EU na podpořené projekty IROP v letech 2014–2023 (dotace EU v mil. Kč)

ORP	Dotace EU za ORP	Dotace EU za projekty ITI	%
Pardubice	3 144,29	1 080,33	34,36
Holice	150,28	34,46	22,93
Chrudim	1 545,28	67,27	4,35
Přelouč	396,57	8,34	2,1

Zdroj: MS2014+

Graf 7: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023, BEZ projektů ITI (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Největší podíl projektů ITI připadá na ORP Pardubice, kde tvoří celých 34 % celkového čerpání dotace EU v rámci IROP. V souladu s tím se ORP Pardubice po odečtení projektů ITI propadne v přepočtu čerpání dotace EU na 1 obyvatele z 2. místa až na 8. místo. U ORP Chrudim, ORP Přelouč a překvapivě ani v případě ORP Holice na výsledné pořadí nemají projekty ITI větší vliv.

Jak už bylo řečeno, v rámci IROP byla obecně více než polovina dotací EU na území Pardubického kraje čerpána prostřednictvím projektů Pardubického kraje jako žadatele (projekty především z oblasti silnic a zdravotnictví), další zhruba čtvrtina objemu dotací EU připadala na projekty obcí. Obce získaly největší podíl finančních prostředků na vzdělávací aktivity (základní a mateřské školy) a dále pak pro oblast udržitelných forem dopravy, kde se jednalo hlavně o projekty dopravních terminálů ve městech. Tato skutečnost platí i pro samotné ORP Svitavy.

Tabulka 8: Největší podpořené projekty obcí Pk v rámci IROP v letech 2014–2023

Název projektu	Žadatel	Dotace EU
Centrální polytechnické dílny	Statutární město Pardubice	144 253 111
Terminál B	Statutární město Pardubice	86 900 443
MŠ Svítkov - novostavba objektu mateřské školy	Statutární město Pardubice	52 680 734
Autobusový terminál Heřmanův Městec	Město Heřmanův Městec	49 659 727
Dostavba centr. pavilonu ZŠ v ul. Školní 247 v Opatovicích nad Labem	Obec Opatovice nad Labem	46 318 887
Přestupní terminál Svitavy nádraží	Město Svitavy	42 046 178
Regionální polytechnické centrum	Město Lanškroun	39 813 737
Integrovaný dopravní přestupní terminál Hlinsko	Město Hlinsko	38 683 180
Půdní vestavba ZŠ Smetanova, Lanškroun	Město Lanškroun	33 320 027
Lávka pro pěší a cyklisty mezi Svítkovem a Rosicemi	Statutární město Pardubice	32 723 648

Zdroj: MS2014+

Město Svitavy patří v absolutních číslech mezi obce, které v Pardubickém kraji dosáhly na nejvyšší čerpání dotace z IROP za období 2014–2023.

Tabulka 9: Obce Pk s nejvyšším objemem čerpání dotace EU v rámci IROP v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

Obec	Dotace EU
Statutární město Pardubice	537,12
Město Svitavy	110,50
Město Choceň	102,16
Město Lanškroun	82,02
Město Hlinsko	73,26
Město Heřmanův Městec	69,89
Obec Opatovice nad Labem	61,57
Město Skuteč	54,76
Město Litomyšl	53,16
Město Chrudim	49,26

Zdroj: MS2014+

5.2 Operační program Životní prostředí

Z tohoto OP bylo v ORP Svitavy v období 2014–2023 podpořeno 53 projektů v celkové dotační výši přes 80 mil. Kč, což v porovnání s ostatními ORP znamená 12. místo.³

Tabulka 10: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci OP ŽP v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

ORP	Dotace EU
Chrudim	563,13
Pardubice	537,67
Hlinsko	292,19
Polička	260,38
Přelouč	240,67
Moravská Třebová	188,90
Žamberk	161,98
Litomyšl	157,09
Ústí nad Orlicí	139,00
Vysoké Mýto	95,33
Králíky	87,58
Svitavy	80,73
Lanškroun	65,84
Česká Třebová	55,49
Holice	53,90
Celkem	2 979,91

Zdroj: MS2014+

³ Dotaci EU ve výši téměř 1,3 mld. Kč není možné zacílit do konkrétního ORP Pardubického kraje, protože dané projekty neuvádějí v MS2014+ svůj územní dopad na úroveň ORP. Tato částka představuje cca 30,2 % celkového objemu dotací na projekty podpořené v rámci OP ŽP.

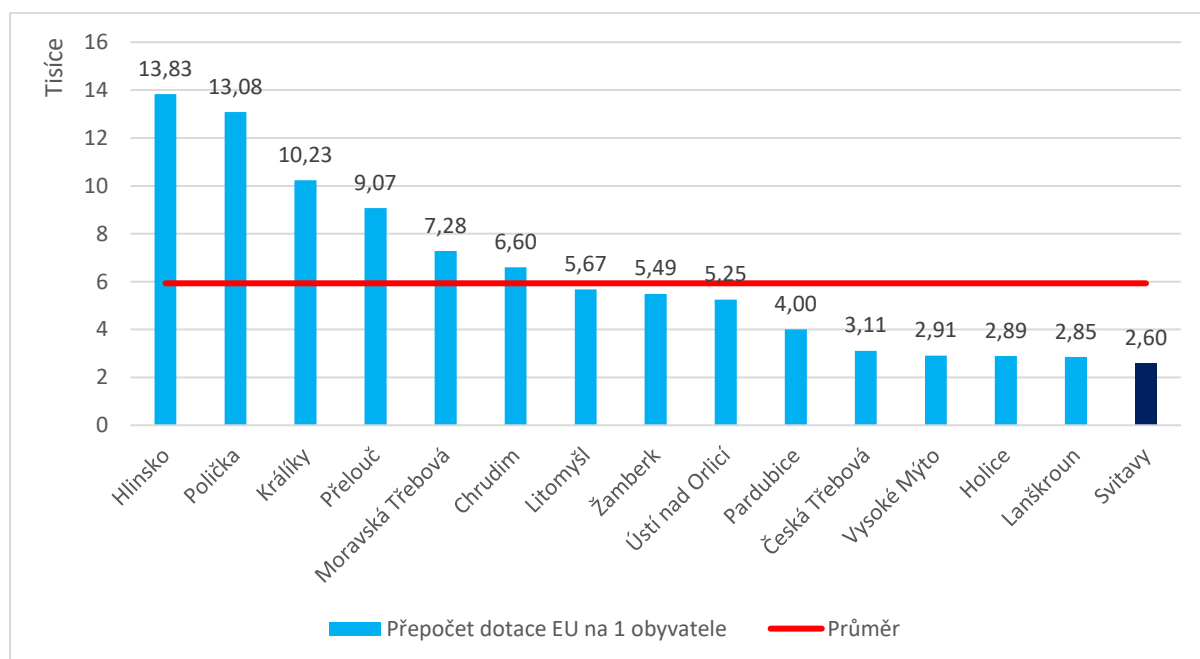
Mezi takové projekty patří mj. projekty Řídícího orgánu OP ŽP s dopadem na celou ČR nebo projekty s dopadem na celé území Pardubického kraje, jako např. Kotlíkové dotace. V ostatních případech nebyl tento údaj při vyplňování informací do MS2014+ uveden, což do jisté míry zkresluje výsledné hodnoty za jednotlivé ORP.

Tabulka 11: Žadatelé z ORP Svitavy s nejvyšší čerpanou dotací EU z OP ŽP za období 2014–2023 (v mil. Kč)

Žadatel	Dotace EU
Město Svitavy	13,92
Pardubický kraj	10,62
Město Březová nad Svitavou	7,42
LIKO SVITAVY a.s.	4,74
Lesy České republiky, s.p.	4,70
BRNIE, s.r.o.	4,20
Obec Hradec nad Svitavou	4,14
SYLAN s.r.o.	3,91
Obec Kamenná Horka	3,70
Obec Radiměř	3,24

Zdroj: MS2014+

Graf 8: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP ŽP v období 2014–2023 (v tis. Kč)⁴

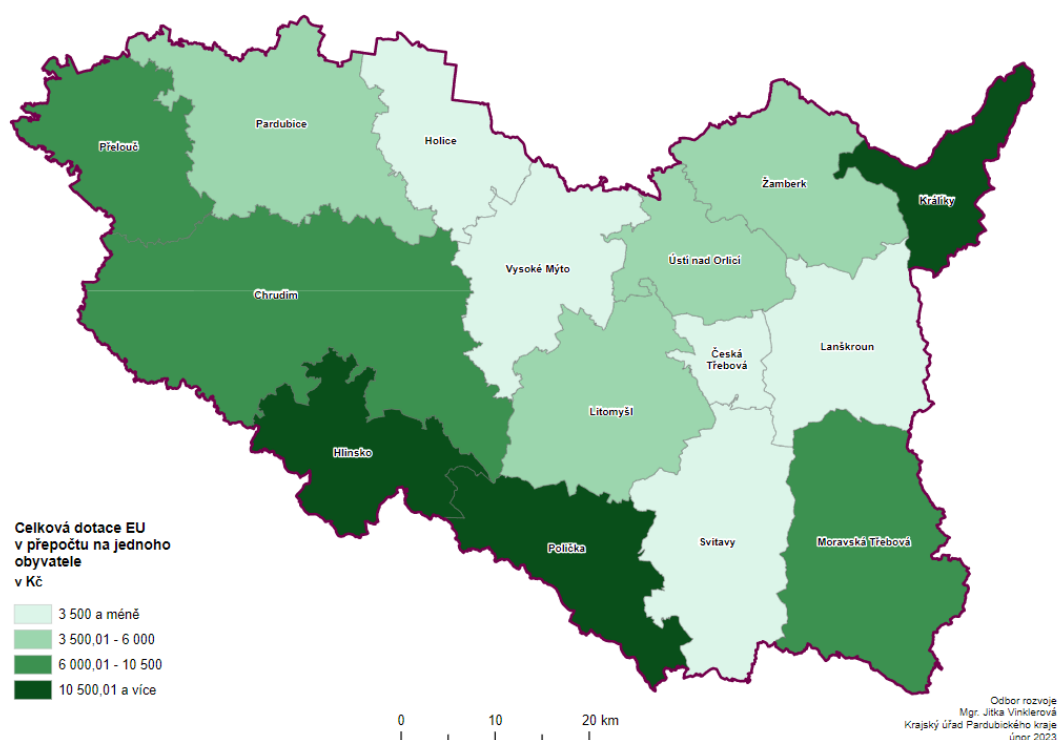
Zdroj: MS2014+

⁴ Na čelní pozici ORP Hlinsko měl bezesporu zásadní vliv projekt „Opatření k ochraně mokřadních ekosystémů rybníků Loch a Velká Kamenice v CHKO Žďárské vrchy“ žadatele Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky s dotací ve výši přesahující 97 mil. Kč, který patří mezi vůbec největší projekty podpořené v rámci OP ŽP na území Pardubického kraje v dotčeném období.

V územním porovnání tedy zjistíme, že pořadí ORP Svitavy se v OP ŽP oproti IROP výrazně mění – v OP ŽP je čerpání dotace nejnižší. Z grafického znázornění vyplývá, že nejvyššího čerpání dotací dosahují ORP s vysokou kvalitou předního prostředí (kromě ORP Králíky i ORP Hlinsko a Polička).

Ačkoli počet realizovaných projektů v OP je vysoký, celková čerpaná dotace i přepočet dotace na 1 obyvatele je podprůměrný, V přepočtu na osobu ORP Svitavy dokonce zaznamenává nejhorší pozici ve srovnání s ostatními ORP kraje.

Obrázek 4: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP ŽP v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele

Zdroj: MS2014+

Vliv projektů Pardubického kraje v roli žadatele na výsledné pořadí v rámci ORP není v případě OP ŽP významný (jako u IROP), vzhledem k tomu, že na Pardubický kraj připadá pouze 20 % objemu dotace EU na podpořené projekty (a z této částky převážná většina připadá na kotlíkové dotace, které není možné územně zacílit na úroveň ORP). Naopak projekty obcí zaujímají větší podíl než v případě IROP, a to necelých 40 % objemu dotací z OP ŽP na podpořené projekty v Pardubickém kraji.

5.3 Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Z tohoto OP bylo v programovacím období 2014–2023 v ORP Svitavy podpořeno 38 projektů s celkovou dotací z EU ve výši necelých 250 mil. Kč (8. místo mezi ORP Pardubického kraje).⁵

Tabulka 12: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci OP PIK v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)

ORP	Dotace EU
Pardubice	1 356,13
Chrudim	491,04
Lanškroun	457,65
Ústí nad Orlicí	408,97
Vysoké Mýto	321,23
Moravská Třebová	305,60
Přelouč	252,63
Svitavy	246,76
Litomyšl	185,70
Polička	120,94
Česká Třebová	119,95
Hlinsko	118,55
Žamberk	100,53
Holice	73,37
Králíky	54,83
Celkem	4 613,89

Zdroj: MS2014+

⁵ Dotaci EU ve výši cca 600 mil. Kč není možné začít do konkrétního ORP Pardubického kraje, protože dané projekty neuvádějí v MS2014+ svůj územní dopad na úroveň ORP. Tato částka představuje cca 11,3 % celkového objemu dotací na projekty podpořené v rámci OP PIK.

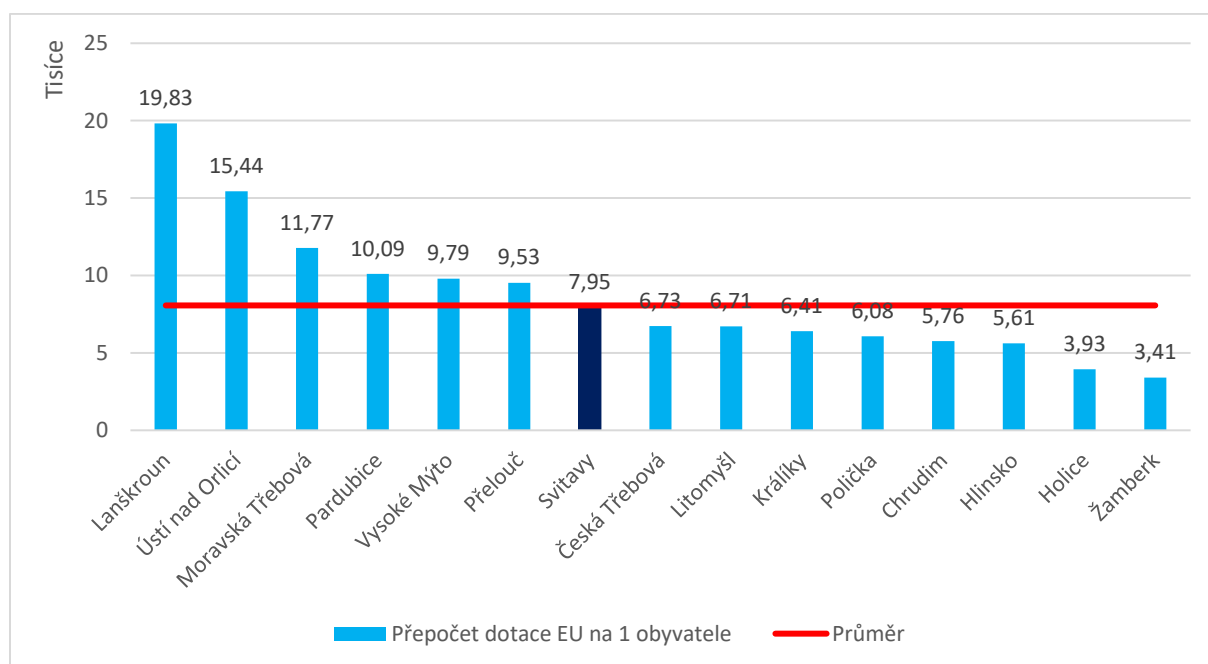
Mezi takové projekty patří mj. projekty Řídícího orgánu OP PIK s dopadem na celou ČR nebo projekty s dopadem na celé území Pardubického kraje, jako např. Digitální technická mapa Pardubického kraje (DTM) nebo Digitální technická mapa ŘSD ČR. V ostatních případech nebyl tento údaj při vyplňování informací do MS2014+ uveden, což do jisté míry zkresluje výsledné hodnoty za jednotlivé ORP.

Tabulka 13: Žadatelé s nejvyšší čerpanou dotací EU z OP PIK v ORP Svitavy za období 2014–2023 (v mil. Kč)

Žadatel	Dotace EU
Dřevojas, výrobní družstvo	102,55
JP - PROLAK, spol. s r.o.	22,39
POLAK CZ s.r.o.	21,80
Klastr českých nábytkářů, družstvo	16,23
DK PLAST, spol. s r.o.	10,93
SOFICO-CZ, a.s.	10,33
REALISTIC, a.s.	9,43
SMM Elektro, spol. s r.o.	8,68
ČEPS, a.s.	8,07
NOPEK, a.s.	6,30

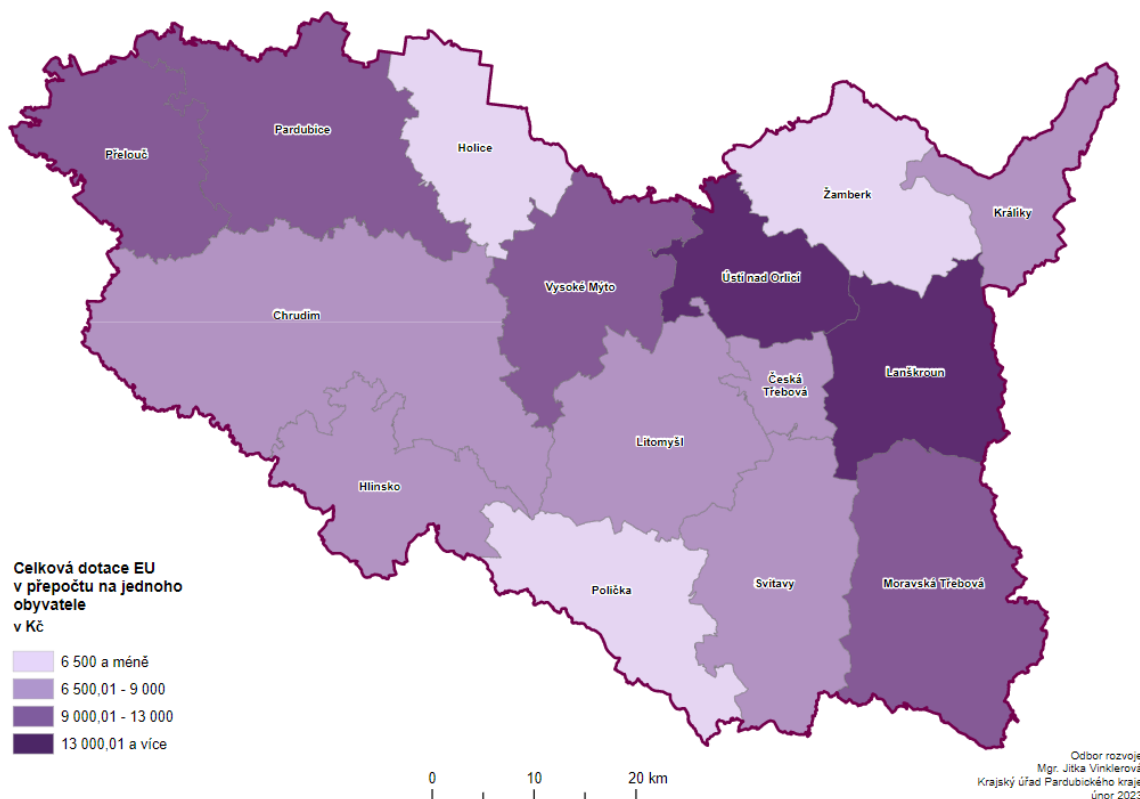
Zdroj: MS2014+

Graf 9: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP PIK v období 2014–2023 (v tis. Kč)

Zdroj: MS2014+

Obrázek 5: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP PIK v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele

Zdroj: MS2014+

Územní vzorec čerpání se opět liší od předchozích programů. Poněkud překvapivě nevynikají zde ani „průmyslovější“ regiony. ORP Svitavy si i zde vede poměrně dobře a dosahuje průměrných hodnot.

Mezi největší projekty OP PIK za dané období patří v Pardubickém kraji projekt „Inovativní koupelna bez bariér“ žadatele Dřevojas, výrobní družstvo (se sídlem ve Svitavách) s dotací EU téměř 73 mil. Kč. Výrobní družstvo Dřevojas je co do počtu podaných projektových žádostí aktivním subjektem, v tomto OP podal 5 úspěšných žádostí.

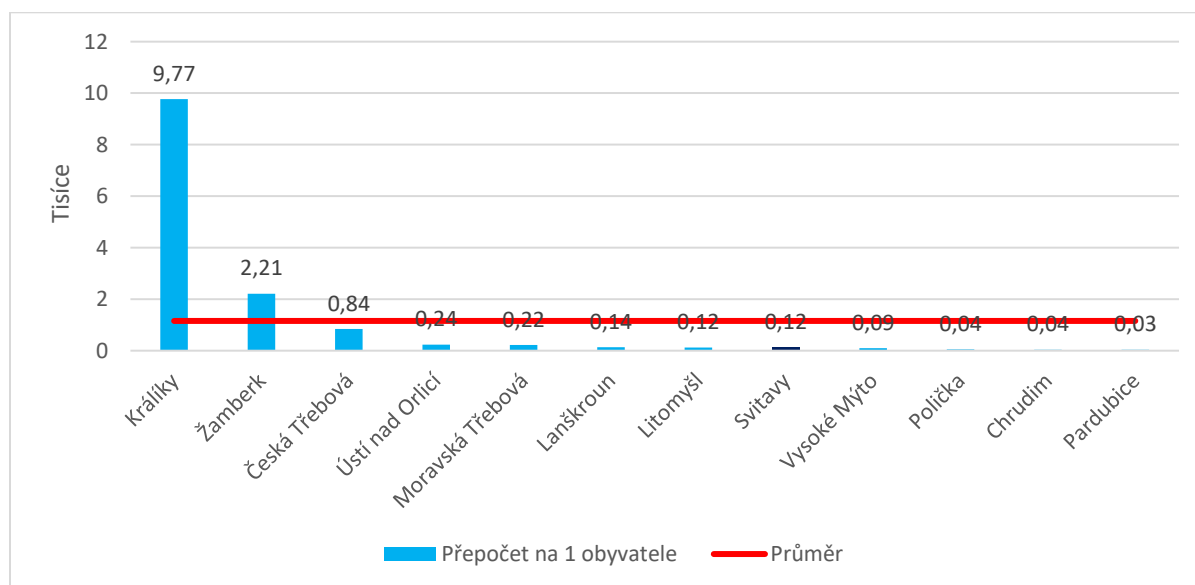
5.4 Program přeshraniční spolupráce Interreg V-A ČR-PL

Vzhledem ke specifičnosti programu Interreg V-A ČR-PL je tato kapitola zpracována na základě jiné metodiky než předchozí části. **Do analýzy je zahrnuta pouze ta část dotace EU, která připadá na subjekt z území Pardubického kraje.** Nejedná se tedy o celkovou dotaci na projekt jako u ostatních OP. Kurz použitý pro přepočet z EUR byl 24,50 Kč/EUR. Do analýzy jsou zahrnuty také projekty z Fondu mikroprojektů.

V celkovém objemu podpořil program Interreg V-A ČR-PL na území Pardubického kraje projekty s dotací ve výši cca 212 mil. Kč, z toho Fond mikroprojektů zahrnoval projekty s dotací EU necelých 21,5 mil. Kč.⁶

Z tohoto OP bylo v období 2014 – 2023 v ORP Svitavy podpořeno 5 projektů v celkové výši 3,85 mil. Kč. V přepočtu na počet obyvatel se jedná o 8. místo mezi ORP Pardubického kraje.

Graf 10: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023, včetně Fondu mikroprojektů (v tis. Kč)

Zdroj: Podklady z Regionálního kontaktního místa Pardubického kraje

ORP Svitavy zaznamenává podprůměrné čerpání, stejně jako většina ORP Pardubického kraje (s výjimkou ORP Králíky, ORP Lanškroun a Česká Třebová, což je dáno především jejich polohou v relativní blízkosti hranice s Polskem).

⁶ Dotaci EU ve výši cca 14,5 mil. Kč není možné zacílit do konkrétního ORP Pardubického kraje, protože dané projekty neuvádějí v MS2014+ svůj územní dopad na úroveň ORP. Tato částka představuje cca 7 % celkového objemu dotací na projekty podpořené v rámci ORP. Mezi takové projekty patří projekty s dopadem na celé území Pardubického kraje, například projekt „Drugstop - přeshraniční spolupráce policejních jednotek v oblasti boje s drogovou kriminalitou“.

5.5 Shrnutí

ORP Svitavy patří v intenzitě čerpání evropských fondů mezi průměrné ORP. Poměrně velké rozdíly však lze nalézt, pokud sledujeme čerpání v rámci jednotlivých operačních programů. Výrazně nadprůměrných hodnot ORP Svitavy dosahuje v rámci čerpání IROP, a to jak se započtením projektů Pardubického kraje, tak i bez nich. To lze označit jako úspěch i vzhledem k tomu, že u problémových regionů je očekávána nižší schopnost připravovat kvalitní projekty. Naopak horší čerpání lze najít u operačního programu Životní prostředí. Průměrné hodnoty lze konstatovat u OP PIK.

6 Další oblasti hodnocení

Aktivita obyvatel

Spolkovou činnost v ORP Svitavy lze považovat za tradiční venkovskou – fungují zde různé spolky jako např. sdružení dobrovolných hasičů, TJ Sokol atd.

Vnitro a meziregionální spolupráce

Obce v ORP Svitavy jsou sdruženy v Dobrovolném svazku obcí Mikroregion Svitavsko a Dobrovolném svazku obcí Brněnec, jejichž cílem je ekonomický rozvoj, rozvoj venkova, kvality života, ochrany životního prostředí, rozvoje cestovního ruchu, propagace regionu, aj. Obce jsou také členy Místní akční skupiny Svitava.

7 SWOT analýza

Silné stránky

- Poměrně diverzifikovaná odvětvová struktura
- Poměrně diverzifikovaná struktura zaměstnanosti
- Poměrně dobrá ekonomická soběstačnost
- Dobrá dopravní dostupnost veřejnou hromadnou dopravou
- Dobrá nabídka všech typů služeb
- Relativně dobrá dostupnost středního školství
- Fungující spolupráce firem a středních škol
- Poměrně dobrá schopnost čerpat z vybraných OP (zejména IROP)
- Rozšiřující se nabídka kvalifikovaných pracovních míst
- Nárůst počtu dokončených bytů v posledních letech
- Začínající aktivity v území týkající se společného řešení energetiky

Slabé stránky

- Nedostatečná digitální infrastruktura
- Dlouhodobý pokles počtu obyvatel zejména přirozenou měnou
- Nevýhodná věková struktura (podprůměrný podíl věkové skupiny 0–15 a nadprůměrný podíl 65+)
- Horší dopravní dostupnost osobní automobilovou dopravou
- Nižší podnikatelská aktivita (nicméně s trendem ke zlepšení)
- Vysoký počet osob závislý na dávkách sociální pomoci
- Vysoký podíl obyvatel s exekucí
- Vyšší míra nezaměstnanosti ve srovnání s dalšími ORP v kraji
- Dlouhodobě velmi nízká intenzita bytové výstavby (i když v posledních 3 letech došlo k významnému zlepšení zejména ve městě Svitavy)
- Nevýhodná vzdělanostní struktura, nízký počet vysokoškolsky vzdělaných osob
- Relativně nízké čerpání EU fondů (souhrnně)
- Rozdílná úroveň socioekonomického rozvoje mezi městem Svitavy a zbytkem ORP a také mezi severní částí ORP a jeho jižní částí
- Existence brownfields v území
- Nepřipravenost distribuční sítě na připojování nových provozů nebo výroben OZE

- Poměrně vysoká bonita půd v případě jejich zastavování (potřeba vynětí) bariérou pro další rozvoj území
- Chybějící technická infrastruktura (vodovody, kanalizace) zejména v menších obcích

Potenciál regionu pro jeho kvalitativní rozvoj

- Zvýšení kvality života s cílem udržet obyvatele v místě
- Dostavba D35 a D43 – zvýšení dopravní dostupnosti automobilovou dopravou, zvýšení atraktivity pozemků v jejich blízkosti
- Digitální infrastruktura ve všech obcích
- Podpora spolupráce podnikatelských subjektů s výzkumným sektorem
- Rozvoj místních mikropodniků a MSP
- Příliv vybraných investic
- Energetická soběstačnost území
- Realizace projektů jako revitalizace bývalých provozů rodiny Löw-Beer (Brněnec), Schindlerova fabrika a muzeum mechanických betlémů zvýší atraktivitu území z pohledu cestovního ruchu

Vnější ohrožení s dopadem na zhoršení situace v regionu

- Zvýšení tempa odchodu obyvatel z regionu do konkurenčních vyspělejších regionů
- Stárnutí zaměstnanců v profesích, jako jsou učitelé, lékaři apod. zejména v menších obcích
- Energetická chudoba obyvatel
- Pokračující zadlužení státu vedoucí k výraznému zvýšení daňové zátěže
- Změna regionální politiky ČR a EU
- Zhoršení bezpečnostní situace v Evropě
- Prohlubování dopadů klimatické změny v oblasti extrémních jevů

8 NÁVRHOVÁ ČÁST ORP SVITAVY

Návrhová část, v návaznosti na situaci v ORP Svitavy zachycenou v analytické části, představuje komplexní přístup k rozvoji území, a to s využitím dostupných rozvojových (nejen integrovaných) nástrojů a různých zdrojů financování.

Hlavním účelem návrhové části dokumentu je identifikace stěžejních integrovaných projektových aktivit a záměrů, pomocí kterých lze aplikovat v území tzv. integrované řešení⁷. Identifikované projekty jsou ale vyústěním základní koncepce území, která je založena na definici základní dlouhodobé strategické vize a rozvojových priorit.

Samotná návrhová část je syntézou odborných názorů externích konzultantů a pracovníků Pardubického kraje a dlouhodobých znalostí a zkušeností místních leaderů a důležitých stakeholderů. V rámci 1. komunitního projednávání v ORP (září 2024) byly nejdříve verifikovány výsledky z analytických východisek a obecné strategické směry. V rámci 2. komunitního projednávání v ORP (leden 2025) budou představeny konkrétní rozvojové cíle, aktivity a projekty, které budou následně ze strany místních aktérů připomínkovány, doplňovány a následně i bodovány z jejich prioritního pohledu.

Na závěr dokumentu je stručně popsán implementační plán.

STRATEGICKÁ VIZE 2030

ORP Svitavy – soběstačný a silný region na pomezí Čech a Moravy

⁷ Integrovaným řešením se rozumí takové řešení, které se skládá z jednoho či více strategických projektů a generuje tak vyšší přidanou hodnotu oproti stavu, kdy by byly realizovány jednotlivé projekty samostatně. Jednotlivé projekty tak o sobě nejen „ví“, ale vznikají i jsou realizovány tak, aby se vzájemně doplňovaly a podporovaly.

8.1 Strategické cíle regionu

Cíl 1: Zastavit pokles obyvatelstva regionu

- Zmírnit úbytek obyvatel v ORP – pokles mezi lety 2014/2023 o 16 obyv. na 1000 obyv. ORP
- Cíl pro období 2025/2030: snižující se trend úbytku obyvatel s cílem dostat se do kladných hodnot

Cíl 2: Zvýšit dostupnost bydlení v celém ORP (nikoliv pouze ve městě Svitavy)

- Počet dokončených bytů/1000 obyvatel dle ORP v letech 2012-2023 celkem 17,4
- Cíl pro rok 2030: hodnoty bydlení přiblížit k průměrné úrovni kraje s cílem dostat se nad průměr kraje (a dohánět tak deficity z minulosti)

Cíl 3: Zajistit dostupnou digitální infrastrukturu v každé obci ORP

- Počet obcí s nedostupným internetem/optickým připojením/pod 90 % 4G:
- Cíl pro rok 2030: 99 % ≤

8.2 Rozvojové priority a projekty, které je naplňují

Rozvojové priority ORP byly rozděleny do třech oblastí a směrů: kvalita života, ekonomika a komunikace, které reprezentují základní potřeby regionu např. hospodářství, bydlení, školství, energetika nebo spolupráce. V rámci definovaných oblastí jsou navrženy konkrétní rozvojové aktivity a projekty, které jsou doplněny o nositele, aktuální stav přípravy, možný termín realizace a finanční zdroje, které lze využít.

OBLAST: KVALITA ŽIVOTA

- Budovat dostupné bydlení pro různé skupiny obyvatele regionu zejména v menších obcích ORP (startovací, sdílené, seniorské, družstevní...)
- Příprava rozvojových ploch a příslušné infrastruktury se zaměřením na bydlení (nabídka pro občany i investory, mix rodinného a bytového bydlení, úpravy územních plánů...)
- Dohánět deficity v oblasti technické infrastruktury zejména v oblastech na podporu bydlení a podnikání
- Podpora vzdělávací infrastruktury – zvyšování kvality vybavenosti a zavádění inovativních vzdělávacích programů
- Atraktivní volnočasová nabídka pro rezidenty i turisty celoregionálního charakteru

Tabulka 14: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP SVITAVY PRO OBLAST KVALITA ŽIVOTA

NÁZEV	NOSITEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Analýza poptávky po bydlení dle CS	ORP, Pk	záměr	2026 (samotná poptávka)	Vlastní
Rozpracovat systém financování rozvoje obecního bydlení (vlastní, soukromé, PPP, právo stavby, družstevní...) a aktivně stavět	ORP	záměr	2027 (na základě poptávky)	SFPI – Dostupné bydlení
Stavět obecní bydlení a vyčlenit část jako startovací pro mladé	ORP, obce	v realizaci	bezodkladně	SFPI – Dostupné bydlení
Aktualizace územních plánů s důrazem na podporu rozvojových ploch pro bydlení a podnikání i s ohledem na velké rozlohy ochranných pásem v ORP	ORP	záměr	2026-2028	IROP SC 1.1 + MMR
Příprava a síťování pozemků pro RD a nové podniky	ORP	v realizaci	bezodkladně	SFPI – Technická infrastruktura
Budování odborných učeben v ZŠ i SŠ s důrazem zejména na podporu vzdělávání v technické oblasti	obce	v realizaci	bezodkladně	IROP (CLLD), MMR (Veřejné budovy)
Podpora založení a rozvoje střední školy s maturitou, případně i VOŠ technického typu	Pk, obec	záměr	2026-2027	

NÁZEV	NOSI- TEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
(např. technické lyceum SŠ strojírenská s ma- turitou)				
Důsledně průběžně identifikovat možné soci- ální problémy v ORP a aktivně a včas je řešit	ORP	v rea- lizaci	bezod- kladně	MPSV, Pk
Volnočasová nabídka nadobecního charak- teru např. krytý bazén nebo významná atrak- tivita cestovního ruchu	obce	záměr	2026	IROP – Cestovní ruch, MMR (Pk)
Zajistit bezpečné klima ve Městě Svitavy a obcí v ORP Svitavy	Obce	v rea- lizaci	bezod- kladně	Vlastní, MPSV
Centrum podpory vzdělávání Hřebečsko	ORP	záměr	realizace od 1. 9. 2026	Nadační fond eduzměna + vlastní zdroje obcí

OBLAST: EKONOMIKA

- Rozvoj výzkumné a inovační aktivity primárně v soukromém sektoru
- Podpořit podnikání a zaměstnanost v regionu s důrazem na mikropodniky a MSP s vyšší přidanou hodnotou (digitalizace, 4.0 průmysl, sdílené služby, start-upy...)
- Spolupráce veřejného a soukromého sektoru (rozvojové projekty a vazba na univerzity, klastrování, spolupráce podniků a škol zejména v technických oborech, PPP projekty, komerční cestovní ruch...)
- Rozvoj udržitelných energetických zdrojů v regionu s cílem zvýšení jeho soběstačnosti

Tabulka 15: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP SVITAVY PRO OBLAST EKONOMIKA

NÁZEV	NOSITEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Kreativní vouchery a akademie podnikání	P-pink	v realizaci	bezodkladně	SA+– Parádní kraj, P-PINK
Analýza místního podnikatelského potenciálu a vytvořit speciální nabídku pro investory – balíček služeb	CzechInvest, ORP	záměř	2025-2026	CzechInvest – Regionální rozvoj, OPTAK
Poptávka potřeb u místních firem („snídaně“): personální zdroje, možnost zapojení do chodu regionu, spolupráce s absolventy, školení...	obce, CzechInvest	záměř	2026 (dle výsledků analýzy)	SA+, P-PINK, CzechInvest
Potřeba ploch pro investory a podmínek pro podnikání (např. coworking, poradenství nebo podpora a stipendia)	obce, P-pink	v realizaci	Bezodkladně	P-PINK – PIN-Kaka,
Rozvoj spolupráce mezi firmami (obdobu společenství firem)	místní firmy	záměř	2025-2026	SA+, nadační fondy
Spolupráce místních podniků a SŠ	místní firmy, SŠ	v realizaci	bezodkladně	SA+, P-PINK
Vytvořit katalog podnikatelských příležitostí/nemovitostí a volných míst v ORP	ORP	záměř	2026 (dle výsledků analýzy)	CzechInvest, P-PINK
Dlouhodobá energetická opatření (energetické managementy budov, zateplení, výměna veřejných osvětlení, FVE, větrné elektrárny...)	obce, místní firmy, občané	v realizaci	bezodkladně	OPŽP, ModFond, NPO
Zvýhodnění ORP v rámci vyhlašování dotačních programů Pk	Pk	v realizaci	bezodkladně a trvale	Pk
Analýza potenciálu rozvoje cestovního ruchu v regionu s důrazem na jeho komerční přínos a adekvátní tvorbu turistických produktů (např. ve vazbě na židovské památky, agroturistiku nebo kongresový CR)	Pk	záměř	2026	Česko-Švýcarská spolupráce, INER-REG CZ-PL
Přestavba areálu rodiny Löw-Beer v Brněnci	Nadační fond Archa	v realizaci	2025-2030	IROP, NPO

NÁZEV	NOSITEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Budování přívětivého prostředí pro zaměstnance firem v ORP (bezpečnost, adekvátní školství, podpora dostupného lékařství...)	Obce	v realizaci	bezodkladně	Pardubický kraj, MMR

OBLAST: KOMUNIKACE

- Stále navyšovat absorpční kapacitu na budování rozvojových projektů v regionu
- Sdílená vize regionu a participace široké veřejnosti na veřejných tématech
- Internet – optický vysokorychlostní internet do každé domácnosti
- D35 a I/73 – příprava rozvojových ploch směrem k nejbližšímu sjezdu, aktivní majetková politika obcí ORP
- Spolupráce uvnitř i napříč sektory jako hlavní podmínka silného rozvoje regionu

Tabulka 16: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP SVITAVY PRO OBLAST KOMUNIKACE

NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP				
NÁZEV	NOSITEL	STAV	TERMÍN	ZDROJE
Příprava nabídky ploch a investičních pobídek ve vazbě na budoucí D35 a I/73	ORP	v realizaci	bezodkladně	MMR, SFPI – Technická infrastruktura, CzechInvest
Veřejná free wifi do každé obce	ORP	záměr	2026-2027	Soukromá firma, MPO
Optický internet/chráničky do každé obce ORP	ORP, Pk	záměr	2026-2028	CETIN, OPTAK
Vybudovat brand regionu a ten dlouhodobě a cíleně používat / kampaně	ORP	v realizaci	bezodkladně	SA+, OPTAK – marketing, Interreg ČR – PL
Mobilní kancelář pro přípravu projektů (celkové poradenství, energetika, SMART věci)	RRA PK, Pk	v realizaci	bezodkladně	RRA PK, Pk
Intenzivnější lobbistický tlak na kompletní dostavbu D35 a dřívější začátek výstavby I/73	Pk	v realizaci	bezodkladně	Vlastní
Cyklostezky za prací a do škol	obce	záměr	2026 (studie)	IROP, SFDI
Aktivně využívat možné celoregionální struktury pro rozvoj regionu (DSO, MAS, Společenství obcí, ...)	místní organizace	v realizaci	bezodkladně	DSO, MAS, RRA PK, Pk

IMPLEMENTAČNÍ PLÁN

Za realizaci a naplnění dokumentu je zodpovědné ORP Svitavy. Jednotlivá zastupitelstva obcí ORP koordinují všechny aktivity na svém území, které povedou k naplnění dokumentu, a to včetně spolupráce s neveřejnou sférou.

Významným partnerem pro budoucí realizaci vybraných projektů je Pardubický kraj, který má primárně dlouhodobý zájem na tom, aby se jeho hospodářsky slabé regiony aktivně rozvíjeli. **Pardubický kraj se může podílet na realizaci vybraných aktivit a projektů různou formou – finančně, personálně, metodicky, konzultačně, lobisticky apod.**

Důležitou součástí strategických dokumentů a jejich implementačních plánů je vždy i část věnovaná financím. Vzhledem k tomu, že budou součástí návrhové části již konkrétní aktivity a projekty, tak bude u každého z nich proveden indikativní odhad rozpočtu a možný dotační zdroj, který lze využít. **Spolu s možným typem spolupráce ze strany Pardubického kraje bude vše uvedeno dále v tabulkách po jednotlivých oblastech.**

Konkrétní specifikace rozvojových aktivit a projektů k realizaci včetně jejich podrobných rozpočtů, harmonogramů a identifikovaných partnerů bude jedním z prvních aktivit, která bude realizována po projednání/schválení dokumentu.

Realizace jednotlivých aktivit a projektů bude individuálně projednáno každým zastupitelstvem obce ORP pro příslušný kalendářní rok a společně v rámci setkání na úrovni ORP bude vše koordinováno. Aktivity a projekty navržené v tomto dokumentu jsou závislé na finančních prostředcích, a to především z obecního rozpočtu, fondů EU, ze státního rozpočtu a krajského rozpočtu v podobě možných příspěvků a dotací.

Základem pro úspěšnou realizaci je vhodné nastavení organizační struktury, která bude realizaci plánovat, podporovat a vyhodnocovat. V případě tohoto dokumentu je poměrně složitá situace vzhledem k prvotní iniciaci ze strany Pardubického kraje. Hlavní zodpovědnost za dokument ale spočívá na ORP, konkrétně na vedoucím městě ORP Svitavy, proto musí hrát zásadní roli. Po projednání/schválení dokumentu by tedy organizační struktura měla ideálně vypadat následovně:

- **Řídící výbor (ŘV)** – nejvyšší rozhodovací orgán, který je hybatelem a udává směr rozvoje. Předsedá mu starosta Svitav a dalšími členy jsou vybrané obce ORP, Pardubický kraj, 3-4 nejvýznamnější místní firmy a zástupci dalších vybraných organizací i například s celonárodní působností.
- **Tematické pracovní skupiny (TPS)** – pracovní orgán (y), který rozpracovává rozvojová témata (bydlení, energetika, spolupráce SŠ a podniků atd.) a předkládá je k projednání na ŘV. TPS vede tematický koordinátor, který je ideálně z místního prostředí ORP. Dalšími členy jsou místní tematictí odborníci a externí experti.
- **Expertní a projektová skupina (EPS)** – skupina realizátorů, inovátorů a odborníků, které poskytne na úspěšnou podporu přípravy a realizace místních projektů Pardubický kraj. Jedná se o zcela nový přístup, který má vést k jasné a cílené metodické podpoře a ke zvýšení absorpční kapacity ORP. Bude složena minimálně z projektového manažera a odborníka na rozvoj podnikání a smart řešení. Dále se předpokládá, že zde budou působit i další specialisti např. na energetiku a marketingovou komunikaci a PR.

Monitoring plnění dokumentu bude mít na starosti ŘV i jednotlivá zastupitelstva obce, kde se daný projekt realizuje nebo ze které obce daný nositel projektu pochází, a to minimálně jednou ročně. K monitoringu budou shromažďovány informace o průběhu jednotlivých aktivit. Sledovány budou aktivity, které byly naplánovány na daný rok. Dále bude sledována finanční připravenost naplánovaných projektů či vyhledávání a zajištění vhodných finančních zdrojů. Dále v rámci společných setkání na úrovni ORP budou projednávány změny dokumentu.

Aktualizace dokumentu probíhá na základě dané situace, ve které se ORP právě nachází. Případné změny dokumentu musí být probírány na společném setkání v rámci ORP. Dokument je zveřejněn na internetových stránkách dané obce s rozšířenou působností, Pardubického kraje, případně volitelně i u dalších obcí ORP.

9 Seznam tabulek

Tabulka 1: Věková struktura – rok 2023.....	11
Tabulka 2: Index sociálního vyloučení pro rok 2018 v Pardubickém kraji – počty obcí dle ORP	19
Tabulka 3: Podíly obyvatel ORP spadajících do jednotlivých indikátorů indexu sociálního vyloučení .	20
Tabulka 4: Dotace EU na projekty podpořené z jednotlivých OP v ORP Svitavy v letech 2014–2023 (v mil. Kč)	26
Tabulka 5: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci IROP v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)	28
Tabulka 6: Žadatelé z ORP Svitavy s nejvyšší čerpanou dotací EU z IROP za období 2014–2023 (v mil. Kč)	29
Tabulka 7: Podíl dotací EU projektů ITI na celkovém čerpání dotací EU na podpořené projekty IROP v letech 2014–2023 (dotace EU v mil. Kč)	31
Tabulka 8: Největší podpořené projekty obcí Pk v rámci IROP v letech 2014–2023	32
Tabulka 9: Obce Pk s nejvyšším objemem čerpání dotace EU v rámci IROP v letech 2014–2023 (v mil. Kč)	33
Tabulka 10: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci OP ŽP v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)	34
Tabulka 11: Žadatelé z ORP Svitavy s nejvyšší čerpanou dotací EU z OP ŽP za období 2014–2023 (v mil. Kč)	35
Tabulka 12: Celková dotace EU za projekty podpořené v rámci OP PIK v ORP Pardubického kraje v letech 2014–2023 (v mil. Kč)	37
Tabulka 13: Žadatelé s nejvyšší čerpanou dotací EU z OP PIK v ORP Svitavy za období 2014–2023 (v mil. Kč)	38
Tabulka 14: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP SVITAVY PRO OBLAST KVALITA ŽIVOTA	47
Tabulka 15: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP SVITAVY PRO OBLAST EKONOMIKA	49
Tabulka 16: NÁVRHY STRATEGICKÝCH AKTIVIT PRO ORP SVITAVY PRO OBLAST KOMUNIKACE	51

10 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj indexu stáří mezi roky 2001 a 2023 v Pardubickém kraji a ORP Svitavy	12
Graf 2: Komplexní hodnocení správních obvodů (POÚ) Pardubického kraje provedené agenturou CzechInvest (2019)	16
Graf 3: Pasport SO ORP Svitavy (2019).....	17
Graf 4: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP, OP ŽP, OP PIK, OP VVV, OP D, OP Z a Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele.....	27
Graf 5: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023 (v tis. Kč)	29
Graf 6: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023, BEZ projektů Pardubického kraje (vč. PO a ZO) v roli žadatele (v tis. Kč)..	31
Graf 7: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023, BEZ projektů ITI (v tis. Kč)	32
Graf 8: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP ŽP v období 2014–2023 (v tis. Kč).....	35
Graf 9: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP PIK v období 2014–2023 (v tis. Kč).....	38
Graf 10: Přepočet dotace EU na 1 obyvatele v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023, včetně Fondu mikroprojektů (v tis. Kč)	40

11 Seznam obrázků

Obrázek 1: Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v obcích Pardubického kraje	20
Obrázek 2: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP, OP ŽP, OP PIK, OP VVV, OP D, OP Z a Interreg V-A ČR-PL v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele	27
Obrázek 3: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci IROP v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele (Kč)	30
Obrázek 4: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP ŽP v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele	36
Obrázek 5: Celková dotace EU v ORP Pardubického kraje na projekty podpořené v rámci OP PIK v období 2014–2023 v přepočtu na 1 obyvatele	39

Příloha č. 1: Srovnání vybraných ukazatelů v Pardubickém kraji a jeho správních obvodech k 31. 12. 2023 (jiné roky uvedeny)

UKAZATEL	Pardubický kraj	Česká Třebová	Hlinsko	Holice	Chrudim	Králíky	Laňškroun	Litomyšl	Moravská Třebová	Pardubice	Polička	Přelouč	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Vysoké Mýto	Žamberk
Počet obcí	451	5	22	14	86	5	22	35	33	56	20	42	28	16	40	27
Výměra (ha)	451 926	7 970	24 671	21 365	74 625	15 860	27 522	33 711	41 728	40 931	27 267	25 727	35 161	19 052	28 183	28 153
Počet obyvatel	530 560	17 763	21 108	18 719	85 508	8 591	23 188	33 711	25 976	135 309	20 005	26 860	30 884	26 419	32 915	29 511
Hustota zalidnění (obyv./km ²)	117,4	222,9	85,6	87,6	114,6	54,2	84,3	82,5	62,3	330,6	73,4	104,4	87,8	138,7	116,8	104,8
Podíl obyvatel žijících ve městech (%)	60,90	85,10	45,40	47,50	66,00	48,00	42,50	37,70	48,20	76,00	52,70	48,60	57,40	58,30	64,00	52,40
Změna počtu obyvatel 2023/2005 %	104,88	93,34	98,12	115,36	104,39	92,46	105,58	106,66	95,02	112,51	102,84	113,15	97,86	99,05	102,48	102,88
Změna počtu obyvatel 2023/2015, %	102,71	97,13	99,80	106,88	103,20	97,82	99,67	104,43	98,34	106,13	101,87	107,72	98,02	100,24	101,04	101,27
Změna počtu obyvatel 2023/2020, %	101,31	99,16	100,44	103,98	102,07	98,99	99,94	102,41	99,88	102,17	101,76	103,05	99,00	99,67	101,08	100,06
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (2014–2023)	-7,51	-17,96	-12,60	-6,20	-9,53	-35,97	-1,64	1,65	-26,10	-1,85	-14,50	-11,50	-18,16	-11,05	-11,39	19,82
Migrační saldo na 1 000 obyvatel (2014–2023)	50,90	-11,60	15,16	85,85	50,22	19,56	23,50	50,78	9,55	95,34	41,19	122,64	2,23	16,54	28,95	4,71
Celkový přírůstek na 1 000 obyvatel (2014–2023)	43,38	-29,56	2,56	79,65	40,69	-16,41	21,86	52,44	-16,55	93,5	26,69	111,13	-15,93	5,49	17,56	24,53
Podíl obyv. nad 65 let (%)	21,0	22,9	22,6	19,5	21,4	22,3	20,1	20,2	22,1	20,2	20,9	21,1	21,9	21,9	21,4	20,5
Index stáří	131,9	152,3	146,1	118,0	133,8	149,2	123,6	122,2	151,1	122,9	132,7	135,5	142,5	141,5	137,4	123,5
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	11 038	362	507	204	1 840	192	534	458	926	2 545	350	659	841	463	577	450
z počtu uchazečů absolventi (%)	4,3	4,7	3,9	5,9	4,2	3,1	1,7	5,9	4,2	4,1	6,0	3,5	4,8	4,5	4,5	5,3
uchazeči evidovaní nad 12 měsíců (%)	17,7	19,6	9,5	12,3	13,8	13,0	21,3	13,5	22,1	18,9	14,6	25,8	20,1	13,4	19,8	19,6
pracovní místa v evidenci úřadu práce	13 721	217	279	157	1 836	88	289	500	365	2 909	682	611	466	337	912	573

Počet uchazečů na 1 VPM	0,8	1,7	1,8	1,3	1,0	2,2	1,8	0,9	2,5	0,9	0,5	1,1	1,8	1,4	0,6	0,8
Podíl nezaměstnaných osob (%)	3,10	3,02	3,70	1,60	3,26	3,33	3,50	2,47	5,36	2,76	2,53	3,66	4,09	2,58	2,58	2,20
Podnikatelská aktivita (ekonomické subjekty/1 000 obyvatel)	216,95	175,42	227,07	217,27	214,33	222,33	192,25	217,96	193,95	246,15	197,50	200,93	202,08	215,38	194,53	215,14
Počet ekonomických subjektů	115 106	3 116	4 793	4 067	18 327	1 910	4 458	6 060	5 038	33 306	3 951	5 397	6 241	5 690	6 403	6 349
v tom zemědělství, lesnictví a rybolov (%)	6,5	3,8	10,3	7,4	7,6	13,2	7,6	8,4	8,8	3,2	9,4	6,3	7,9	6,6	6,0	8,9
v tom průmysl (%)	15,0	12,5	19,8	15,0	17,6	10,5	18,2	15,8	15,6	12,7	16,6	19,2	12,5	12,7	14,7	15,5
v tom stavebnictví (%)	12,9	10,9	14,0	14,1	14,5	16,1	11,4	12,1	14,1	11,9	13,3	13,9	14,7	12,2	10,6	12,5
v tom ostatní %	65,7	72,9	55,8	63,5	60,3	60,2	62,8	63,6	61,6	72,3	60,8	60,6	64,9	68,5	68,7	63,2
Dokončené byty na 1 000 obyvatel (2012–2023)	32,31	22,29	32,17	42,2	32,37	43,18	28,16	26,83	23,56	43,13	30,44	37,49	17,39	20,7	21,15	30,26
Podíl zemědělské půdy (%)	59,6	41,1	53,8	52,8	62,8	47,4	59,0	68,8	54,1	65,8	59,4	54,1	59,4	57,8	69,8	59,2
Procento zornění (%)	42,4	23,6	30,2	39,1	48,4	12,5	37,3	56,1	39,7	56,1	38,1	41,8	44,2	32,8	53,7	32,1
Podíl lesních pozemků (%)	29,9	45,6	36,4	39,9	26,6	44,7	32,6	23,4	38,0	13,2	32,5	32,2	31,2	33,2	19,6	31,6
Koeficient ekolog. stability	0,95	1,76	1,62	1,22	0,74	4,07	1,23	0,58	1,14	0,37	1,2	0,9	0,9	1,43	0,6	1,49
Obce s vodovodem (%), 2021	97,3	100	86,4	100	95,3	100	100	100	100	100	100	92,9	100	100	95	100
Obce s plynifikací (%), 2021	79,2	60	86,4	100	84,9	40	63,6	71,4	51,5	96,4	85	97,6	64,3	68,8	90	48,1
Obce s kanalizací s napojením na ČOV (%), 2021	53,9	80	54,5	64,3	46,5	100	68,2	37,1	42,4	76,8	55	50	32,1	62,5	45	70,4

Příloha č. 2: Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027 – Regionální analýza ORP Svitavy – SWOT analýza

Pozitiva	Negativa
Sociální pilíř	
Dobrá vybavenost území vzdělávacími zařízeními	- Záporný celkový přírůstek obyvatelstva díky zápornému přirozenému přírůstku - Index stáří nad průměrem kraje - Nepatrně vyšší podíl evidovaných uchazečů o zaměstnání z řad absolventů oproti průměru kraje - Nedostatek kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory
Ekonomický pilíř	
- Přirozené hospodářské centrum regionu – bývalé okresní město Svitavy (lokalizace nejvýznamnějších zaměstnavatelů např. Svitavská nemocnice, Svitap J.H.J., Schaeffler, Fibertex nebo Westvaco) - Dobrá dopravní poloha (napojení na silnice I. tříd i železniční koridor)	- I přes dlouhodobé zařazení území mezi regiony se soustředěnou podporou státu se nedaří hospodářství regionu zlepšit - Podprůměrná podnikatelská aktivita - Vysoký podíl nezaměstnaných osob - Problémem je i dlouhodobá nezaměstnanost - Chybějící obchvat města
Environmentální pilíř	
- Zvyšující se koeficient ekologické stability - Zásoby velmi kvalitních vod (CHOPAV Východočeská křída) - Dlouhodobě se zlepšující kvalita ŽP, zejména velmi dobrá kvalita ovzduší	- Nízký podíl obcí s napojením na kanalizaci s koncovkou ČOV - Negativní dopady na obce okolo hlavního silničního a železničního tahu Brno – Svitavy (hluk, exhalace, bezpečnost)
Prostorový pilíř	
Území ORP je navrženo jako součást několika rozvojových a specifických oblastí a os (OS 8, OS 9, OBk3, OSk6, SOBk1, SOBk2)	Osídlení regionu bylo v minulosti poznamenáno tím, že se jednalo o oblast Sudet, která nebyla nikdy adekvátně dosídlena
Další skutečnosti	
- Jeden z největších obvodů ORP v kraji - Jižní část regionu spadá do Jihomoravského kraje	